

Kristus a Bahá'u'lláh

GEORGE TOWNSHEND, M.A.

(někdejší kanovník Katedrály sv. Patrika v Dublinu, arcijáhen clonfertský)

© Bahá'í nakladatelství s.r.o. 1992, 2009 elektronická verze před korekturou

TOWNSHEND, George: Kristus a Bahá'u'lláh, přeloženo. z angličtiny, ISBN 80-85478-03-X

Originál : Christ and Bahá'u'lláh., ISBN 0-85398-00-5 (angl. orig., George Ronald, Oxford, UK.)

Víra Bahá'í je nyní (r. v.1992) zastoupena ve 168 nezávislých zemích a 49 závislých územích a zámořských oblastech; její literatura byla přeložena do více než 800 jazyků. Tato čísla upravují údaje na poslední straně autorova textu.

Chtěl bych vyjádřit vděčnost svému drahému synovi a dceři, Brianovi a Uně, za jejich oddanost, nesmírné nadšení a všestrannou pomoc při psaní této knihy.

George Townshend

Od téhož autora:

THE PROMISE OF ALL AGES
THE HEART OF THE GOSPEL
THE MISSION OF BAHÁ'U'LLÁH
THE GLAD TIDINGS OF BAHÁ'U'LLÁH

O B S A H

Kapitola	Strana
Předmluva	
1. Boží povolání ke křesťanům	
2. Království v Bibli	
3. Ježíš Kristus, hlasatel Království	
4. Falešní prorokové	
5. Mohamed, tvůrce národů	
6. Mohamed a křesťané	
7. Znesvěcení Mohamedovy úmluvy	
8. Křesťanství a islám	
9. Vzestup moderní Evropy	
10. Píseň na úsvitu Království	
11. Báb	
12. Bahá'u'lláh	
13. Povolání ke králům	
14. 'Abdu'l-Bahá	
15. 'Abdu'l-Baháova Poslední vůle	
16. Království Boží na Zemi	
Závěr	

Předmluva

V této knížce jsou stručně, ale jasně a s veškerým důrazem uvedena fakta dokazující, že království Boží, tak jak bylo předpovězeno v Bibli s tisícem podrobností, konečně přišlo a všechny tyto podrobnosti se vyplnily.

Ve všech zjevených světových náboženstvích je příchod Království ztotožňován s objevením se nejvyššího Vykupitele světa, Hospodina zástupů, navrátivšího se Krista, Qá'ima, nového Buddha. "Jedno stádo a jeden pastýř" má nahradit mnoho znesvářených a oddělených skupin lidí.

Tento nesplněný slib složený původně před tisíci let na sebe nikdy nevzal žádný z velkých proroků, až do devatenáctého století, kdy Bahá'u'lláh, zakladatel víry Bahá'í, oznámil vládcům a náboženským vůdcům světa, že je Vykupitel a Nositel Božího poselství modernímu člověku. Prohlásil, že mluví hlasem samotného Boha, že je Hospodin zástupů, že Kristus přišel v slávě Otce, a že toto je vskutku poslední den, den posledního soudu. Věc Bahá'u'lláhova i Jeho umučeného předchůdce Bába trpěla dvacet let pronásledováním všeho druhu, nicméně králové a církevní vládci, na něž se obracel, ignorovali Jeho poselství. Zemřel roku 1892 ve Svaté zemi jako vyhnanec a turecký zajatec. Přesto dnes existuje celosvětové společenství, které nese Jeho jméno a řídí se Jeho učením.

Myšlenky a cíle dvacátého století se hluboce upínají ke společenským a humanitárním zásadám, jež hlásal Bahá'u'lláh, i když Jeho duchovní poselství je zatím ignorováno a rozhodně se nepociťuje žádný vztah mezi myšlenkou uspořádání světa a královstvím Božím.

Tato kniha se obrací zvláště na křesťany, jejichž odvěká modlitba, kterou jim odkázal sám Kristus, zní "přijď království Tvé". Bohužel se křesťanské církve rozcházejí v tom, co to znamená, a nejsou proto schopné zvládnout krizi naší doby.

Bahá'u'lláhovo poselství otvírá křesťanům dveře vedoucí k jisté vyhlídce na splnění všeho, co je v jejich veliké tradici nejlepší, nejkrásnější naději na službu a vykoupení v budoucnosti.

Kapitola první

Boží povolání ke křesťanům

Bůh ustanovil, že křesťané Západu jako první mezi všemi národy světa poznají a uznají druhý příchod Krista ve slávě Otce a zvěstují přijetí radostných zpráv po celé zemi. 1

Království Boží přišlo! Hospodin zástupů se objevil se všemi předpovídanými znameními! Jeho učení obešlo celou Zemi a On vyhlásil své poselství králů a náboženským vůdcům. Ale křesťané váhají, církve nereagují a dokonce ani nezkoumají. Nevěnují pozornost a ani nerozumějí prorockému nástinu, který Kristus v Palestině poskytl učedníkům o povaze první křesťanské éry - období mezi prvním a druhým příchodem - a o zvláštních nebezpečích a obtížích, které budou po celý ten čas postihovat církev. Kristus prohlásil, že v těch stolecích nebude žádná jistá znalost křesťanské pravdy, žádný soulad, ale nekonečné pochyby, pře a obtíže. Nepřátelé církve nebudou otevřenými a známými nepřáteli, ale budou v jejich vlastních řadách. Varoval je, že křesťanská obec bude jako zrající obilné pole zamořené množstvím plevele prorůstajícího tak těsně a odolně, že ho nebude možné vykopat, ale bude muset být na poli ponechán, aby škodil po celou dobu až do žní. 2 V té době bude nejvzrostlejší. Typickým nepřítelem církve bude falešný prorok, který překroučí pravý význam evangelia a zatemní lidskou mysl tak chytře, že možná oklame samotné vyvolené, nakonec, při žních, až budou ženci sbírat plevel, vázat jej do otepí a pálit. 3

Šíření víry se stane tak zkaženým, že se lidé budou bát, že by brány pekla mohly převážit nad pravdivou naukou. Kristus uklidňoval své stádečko věřících, vyzýval je, aby se nebáli, neboť je potěšením jejich Otce dát jim království.

Křesťané dneška a včerejška si nepovšimli přesnosti Kristovy předpovědi, ani nevidí, že právě ty věci, před nimiž je Kristus varoval, se dnes dějí.

Nyní přišla slibovaná změna. Toto je doba, kterou Kristus předvídal, když prohlašoval, že má učedníkům říci mnohem více věcí, avšak musí je zatajit, protože ještě nejsou dost zralí, aby je unesli. Konečně bylo dosaženo věku zralosti. Čas nejistoty a pochyb, sebeklamu, planých představ a marných domněnek pomínil. "Duch pravdy" přišel. Před lidstvem se rozprostírá nové nebe a nová země, a od každého člověka se žádá, aby "všechno zkoušel" a "pevně se držel toho, co je dobré".

Tato kniha je napsána proto, aby křesťané, muži i ženy, zmatení minulými omyly a nepravdami, neopomínali všítat si novosti doby, věnovat pozornost Kristovu varování, a aby neupadli do léček, o nichž jim všem tak často a tak důkladně vyprávěl. Ať se kvůli nedostatku soudnosti nebo odvahy neodevzdají do rukou těch, kteří přinášejí zkázu.

Tato kniha je napsána, aby na nepochybných historických faktech dokázala, jaký je pravdivý výklad Ježíšových věštb o povaze Jeho éry, aby ukázala oprávněnost Jeho varování, zvláště nyní, kdy události, které předpověděl, dosáhly rozhodného okamžiku svého naplnění.

Kéž Otec ve svém milosrdenství dá, ať jsou křesťané Západu otřeseni ve svém klidu, ať jsou pohnuti dříve, než bude příliš pozdě zkoumat pravdu, a ať se konečně pozvednou, aby vyšli vstříc obrovské, nebyvalé možnosti, jež se před nimi otevírá.

Kapitola druhá

Království v bibli

Příběh o příchodu království prochází celou bibli. Je to završení a vyvrcholení velkého Božího plánu spasení. Konečné dosažení Království je přislíbeno na začátku a dává bibli tón důvěřivého očekávání, úspěchu a velkého vítězství.

Ježíš se zmínil o Noemovi a Abrahámovi jako o Božích prorocích a o zvěstovatelích v řadě těch, kteří vedli lidstvo ke království, ale jejich učení se zřejmě ztratilo, a nejsou uvedena v posvátném textu.

Proto tedy začíná v bibli skutečný příběh o příchodu království Božího až nádherným a slavným Mojžíšovým proroctvím v 30. kapitole Deuteronomia.

Proroctví v plném smyslu slova znamená mnohem více než pouhá předpověď. Vztahuje se k předobrazu budoucnosti spatřenému prorokem s Božským vnuknutím světlem věčnosti, a je to vize budoucího Božího záměru povzneseného nad smrtelné pokolení.

Už Abrahám byl ujistěn o příchodu jednoho ze svých potomků, v němž budou požehnány všechny rody země, a podobně Jakub předpověděl (v 49. kapitole Genesis) příchod Sílův. Mojžíšovo proroctví bylo úplnější a přesnější. Předpověděl, že ve vzdálené budoucnosti budou Izraelité, které nyní vede z Egypta k zaslíbené zemi, za strašný zločin vytrženi z oné země a zcela rozprášeni mezi národy. Budou žít v bídě a ponížení, dokud se

nenaplní čas a Pán Bůh pohnutý soucitem "nevrátí a neshromáždí" Izraelity a nezavede je jako své obrácené poddané zpět do dávné země jejich otců, aby tam žili v trvalém míru.

"Když pak přijdou na tě všechna slova tato, požehnání i zlořečenství, kterážť jsem předložil, a rozpomeň se v srdci svém, kdež bys koli byl mezi národy, do kterýchž by tě rozehnal Hospodin Bůh tvůj, A obrátě se k Hospodinu Bohu svému, poslouchal bys hlasu jeho ve všem, jakž já přikazuji tobě dnes, ty i synové tvoji, z celého srdce svého a ze vsí duše své:

Tehdy přivede zase Hospodin Bůh tvůj zajaté tvé a smiluje se nad tebou, a obrátě se, shromáždí tě ze všech národů, mezi něž rozptýlil tě Hospodin Bůh tvůj."

(30. kapitola Deuteronomia)

Mojžíšova předpověď poskytl židovským prorokům jeden z jejich oblíbených a nejslavnějších námětů. Byla to hlavní látka největšího z nich všech, Izaiáše, o níž psal svým nejušlechtlejším a nejpůsobivějším stylem. Jeremiáš a Ezechiel, Zachariáš, Joel, Micheáš, Nahum, Abakuk, Sofoniáš sdíleli jeho nadšení a doplňovali okouzlující obraz budoucího návratu, který Izaiáš podával. Mojžíšovo proroctví o návratu se časově sjednotilo s konečným příchodem království Božího objevením nejvyššího Vykupitele světa, Pána Boha, Hospodina zástupů. Svět se měl sjednotit a Židé ve Svaté zemi měli mít ústřední postavení, které by jim poskytlo čestné místo a učinilo je předmětem zájmu lidstva. Svět bude toho dne, jak to spatřili prorokové, přeměněn zevnitř i zevně, lidský charakter se změní a pozvedne.

"Nebo dám jim srdce jedno, a Ducha nového dám do vnitřností vašich, ... aby v ustanoveních mých chodili, I budou lidem mým, a já budu jejich Bohem."

(Ezechiel, kap. 11, 19. - 20)

"... vyleji Ducha svého na všeliké tělo...."

(Joel, kap. 2, 28)

"Dám zákon svůj do vnitřností jejich, a na srdci jejich napíši jej, i budu Bohem jejich, a oni budou mým lidem."

(Jeremiáš, kap. 31, 33)

"... země naplněna bude známostí Hospodina, tak jako vodami moře naplněno jest."

(Izaiáš, kap. 11, 9., Abakuk, kap. 2, 14.)

"A bude Hospodin králem nade vsí zemí, v ten den bude Hospodin jediný, a jméno jeho jedno."

(Zachariáš, kap. 14, 9.)

Mír zavládne všude po zemi. Muži se už nebudou cvičit pro válku. Bezpečí klid mysli a hojnost budou následovat mír.

(Izaiáš, kap. 2, 4., Micheáš, kap. 4., 4.-5., Izaiáš, kap. 35, 1.-2., Joel, kap. 3, 18)

"Onť bude souditi mezi národy mnohými, a trestati bude národy silné za dlouhé časy. I skují meče své v motyky, a oštípy své v srpy."

(Micheáš, kap. 4, 3.)

"... spravedlnost a pokoj dají sobě políbení", dodává žalmista.

(Žalm 85, 11.)

Lidský charakter bude uznáván za takový, jaký skutečně je.

"Nebudeť více nazýván nešlechtný šlechtným, a skrbný nebude slouti štedrým."

(Izaiáš, kap. 32, 5.)

Doprostřed tohoto společenství mírumilovných a přátelských národů umístili prorokové Svatou zemi do čestného a vynikajícího postavení. V zákonodárství, náboženské vzdělanosti a ve vykonávání vlády a spravedlnosti zaujímá jedinečné postavení.

"Nebo z Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma."

(Izaiáš, kap. 2, 3.)

A opět "Pojďte, a vstupme na horu Hospodinovu, do domu Boha Jákobova, a bude nás vyučovati cestám svým, i budeme choditi po stezkách jeho. ... Onť bude souditi mezi národy, a trestati bude lidi mnohé..."
(Izaiáš, kap. 2, 3.-4.)

"... i bude knížetství na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje.

K rozmnožování pak toho knížetství a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stoličce Davidově, a na království jeho, až je i v řád uvede, a utvrdí v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní."

(Izaiáš, kap. 9, 6.-7.)⁴

Není opravdu divu, že Židé od Izaiášových časů po tuto hodinu nacházejí útěchu a hrdé uspokojení v myšlence na navrácení svého lidu v době příchodu království a že znovu a znovu s blaženým pocitem čtou proroctví o příchodu Hospodina zástupů.

Další významný obraz slávy Království Bible předkládá ve Zjevení sv. Jana, které je jejím vyvrcholením i ukončením. Patří ke Zjevení Krista a je přirozeně vysoce duchovní povahy. Slibuje přítomnost Boha jako skutečnou přítomnost v království a přebývání mezi lidmi.

"Ať, stánek Boží s lidmi, a bydlitiť bude s nimi, a oni budou lid jeho, a on Bůh s nimi bude, jsa Bůh jejich. A setřet' Bůh všelikou slzu z očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci pomínuly. ... A tvář jeho viděti budou, a jméno jeho bude na čelích jejich. A noci tam nebude, aniž budou potřebovati svíce, ani světla slunečného, nebo Pán Bůh je osvěcuje, a kralovati budou na věky věků."

(Zjevení sv. Jana, kap. 21, 3.-4., kap. 22, 4.-5.)

Protože je psáno (Zjevení, kap. 21, 24.)

"A národové, kteříž by k spasení přišli, v světle jeho procházeti se budou, a králové zemští přenesou slávu a čest svou do něho",

musíme usuzovat, že zmínka o Boží přítomnosti nepřímo poukazuje na pozemské království a Svatou zem.

Kapitola třetí

Ježíš Kristus, hlasatel Království

Mojžíš předpověděl ustavení Království a navrácení Židů a velcí prorokové to vylíčili Bohem inspirovaným jazykem. Ježíšova funkce byla zasvěcenější, konstruktivnější a tvořivější. Byl ve skutečnosti hlasatelem Království, které, jak řekl, bylo "na dosah". Avšak neodhalil je zcela, "mám vám ještě říci mnoho věcí, avšak vy je nyní neunesete". Království se v jeho zjevení stává živoucí, zářivou skutečností jak v srdci věřícího, tak i svým blízkým pozemským naplněním. Ježíš oznamuje jeho krále, což nikdo před ním neučinil, a tvrdí o něm, že "On o mně vydá svědectví".

Ježíš vytvořil novou sílu pochopit Boha, a aby se mohla plně projevit, musel očistit lidského ducha od všech světských překážek. Odpoutání od světa se stalo ctností a připoutanost k němu hříchem. Ježíš vyžadoval tuto oběť - ztrátu světského života pro život ducha, ale učinil Boha tak přitažlivým, radostným, milujícím, mocným, že byl křesťan připraven vzdát se všeho pro Něj a pro Krista, jenž Ho zjevil.

Tak si děsivý a hrůzostrašný Bůh ze Starého zákona získal lidská srdce v zákoně Novém. Čteme o ubohém vrabečkovi, jehož pád pozoroval milující Otec, o polní květině a ptáku ve vzduchu, a nejněžnější příběhy, jaké si získaly lidská srdce - o ztraceném synu a dobrém samaritánovi.

Nyní charakterizuje království nový druh lásky, láska, sjednocující věřící nejenom s Bohem, ale spolu navzájem, šířící se dokonce na nepřátele a "ty, kteří vás nenávidí". "Milujte jeden druhého" se stalo zkouškou křesťanského učenictví.

Nejvyšším ideálem této lásky byl, jak se ukazuje v Janovi, vztah mezi Kristem a Otcem, a ačkoli se odhaluje nejprostším jazykem a nejobyčejnějšími slovy, stojí v Písmu jako nejvyšší vyjádření Boží lásky.

Výsledkem bylo, že Ježíšovo učení uvolnilo v duši a srdci člověka duchovní sílu, jakou nikdy předtím svět nepoznal. Historikové říkají, že Ježíšovo učení udělalo pro povznesení lidské povahy a civilizace víc než všechny právní normy zákonodárců a výklady filozofů dohromady. Uvolněním náboženské síly odpovídající

potřebám doby a lidí otevřel Kristus cestu ke království Božímu v lidských srdcích. Vznikla nová citová rozpoložení a touhy, naděje a projevy oddanosti, a celý morální svět byl přiveden do stavu neustálé změny.

Raní křesťané učili o posvátnosti lidského života a důstojnosti lidské podstaty. Jakmile to bylo možné, zabránili pohození dětí při narození a praktikám gladiátorských her. Později podporovali vzdělání, budovali nemocnice a zaváděli spravedlivější systém zákonodárství, než jaký se používal v římském státě předtím. Tyto změny uskutečňovali proto, že sídlo Kristovy vlády bylo nastálo v jejich duších a Jeho trůn v jejich srdcích. Otevírali se účinku každého dechu, který na ně Duch vydechl, a zasvětili svou vůli do Jeho služeb. Povstala nová, křesťanská civilizace se středem v Byzanci jež dosáhla svého vrcholu ve čtvrtém století. 5

V Ježíšově době existovala v Římě velká skupina vynikajících filozofů, historiků a řečníků, básníků a učenců, všichni si byli hluboce vědomi zvládnutí a rozkladu života v Římě a zvláště horlivě usilovali o to, aby našli způsob, jak ho zlepšit, a žádný z nich nebyl schopen toho docílit. Jediného z nich nenapadlo, že nové Kristovo učení by se mohlo s tímto úkolem vyrovnat a mohlo by znovu vytvořit nový a lepší společenský řád. O křesťanství se zmiňovali jen zřídka, a pokud tak učinili, hovořili o něm slovy naprostého opovržení. Lidé žaslí nad jejich slepotou, ale příčinu není konec konců třeba hledat daleko: Ježíš pohlíží na tento lidský svět jako na protichůdný světu Božímu. "Nemůžeš sloužit Bohu i mamonu" je základní kámen jeho etiky. Dokud člověk nedokáže opustit svého otce a matku, svou ženu a domov pro Něho a Evangelium, nemůže být jeho učedníkem. Kristus tedy na člověku vyžaduje vysoký stupeň sebeovládání a sebekázně. Ježíš učil, že tento pozemský život je most, po němž přejdeme, a ne domov, v němž budeme přebývat. A tak moudrý člověk procházející touto cestou se nebude připoutávat příliš mnohými pouty, ale zůstane volný, aby byl schopen ihned se věnovat nějaké vyšší výzvě povinnosti, dospěje - li k němu z Božího světa. Bude se snažit dosáhnout vysoké úrovně sebeovládání a sebekázně se šťastným vědomím, že požadavky Evangelia a Krista mají přednost před jakýmkoli světským příkazem.

Římský filozof, který se naproti tomu utápěl v záležitostech, zájmech a požadavcích lidského světa, nemá žádnou představu o jakýchkoli závazcích obětovat jeho potřebu potřebám vyšší existence.

Čistota je tedy očištěním lidského srdce od zatemňujícího vlivu mlh a stínů země, které nedovolí člověku spatřit jakýkoli obraz Boha nebo Krista, ale udržují jej v poměrné temnotě, nevědoucího nic o obrazu nebo moci přicházející do srdce, které se odpoutalo od veškeré lásky k mamonu. Kristovy záznaky by se nikdy nemohly stát, ani duchovní energie, tak štědrě šířená, by nemohla být uvolněna, kdyby sám nebyl připraven obětovat každé lidské pouto a náklonnost pro Boha a Jeho milované. Tajemná síla vycházející z oběti, jako byla Kristova, a z žádné jiné, je podobna síle semene, jež padne do země a je pohřbeno ve tmě. Semeno se vzdá vnějšího života a slupka zaniká, místo toho vnitřní bytost semene začíná žít vlastním novým životem, který se šíří a rozpíná do velikého stromu a bere na sebe novou formu ve větvích, větvičkách a listech. Obdobně se Kristus vzdal všeho, co ho poutalo k domovu a ke všem pozemským svazkům, a tato oběť vytvořila křesťanskou obec, do níž se přesunul jeho vlastní život. Jako první učinil oběť, kterou jeho učení vyžadovalo, a Bohem opojení apoštolové, kteří ho následovali, vykročili, aby změnili svět a zemřeli jako mučedníci.

Bahá'u'lláh prohlašuje:

"... že když syn člověka postoupil svůj dech Bohu, veškeré tvorstvo plakalo velikým pláčem. Avšak tím, že sám sebe obětoval, se do všech stvoření vlila nová schopnost. Její důkazy přítomné ve všech národech na Zemi nyní před tebou jasně vyvstávají. Nejhlubší moudrost vyslovená mudrci, nejdůmyslnější učení rozvinuté kteroukoli myslí, umění stvořené nejschopnějšími rukama, vliv nejmocnějších z vládců, to jsou právě projevy urychlující síly uvolněné Jeho nadmyslovým, vše prostupujícím a oslnivým duchem.

Vydáváme svědectví, že když přišel na svět, šířil lesk Svě slávy na všechny stvořené bytosti. Skrze Něj se malomocný uzdravil z malomocenství zvrácenosti a nevědomosti. Skrze Něj byli nečistí a zbloudilí vyléčeni. Skrze Jeho moc, zrozenou z Boha všemohoucího, se otevřely oči slepého a duše hříšníka byla učiněna svatou.

Malomocenství lze vykládat jako jakoukoli roušku, která dělí člověka od poznání Pána, jeho Boha. Každý, kdo dopustí, aby zůstal před ním uzavřen, je skutečně malomocný, který nebude vzpomínán v království Boha, Mocného, všemi velebeného.

Svědčí o tom, že skrze moc slova Božího byl každý malomocný očištěn, každá nemoc vyléčena, každá lidská slabost zapuzena. On je Tím, Jenž očistil svět. Požehnan je člověk, jenž se s obličejem zářícím světlem obrátil k Němu."6

Skutečně krásný je Kristův příběh! Kde však je v dnešním světě evangelium?

Kapitola čtvrtá

Falešní prorokové

Jak předpovídal Ježíš, falešní prorokové dokázali pozměnit základní význam Evangelia tak, že se zcela lišilo od toho, co zaznamenala bible nebo učil Ježíš. 7

Dlouho se všeobecně věřilo, že Kristus byl jedinečným vtělením Boha, jaké se nikdy předtím v náboženské historii nevyskytlo a nikdy znovu nevyskytne. Tento princip učinil přijetí jakéhokoli pozdějšího proroka pro křesťana nemožným. Přesto v Kristových vlastních tvrzeních, jak jsou zaznamenána v Evangelii, není nic, co by podporovalo tento názor, a nebyl ani všeobecně zastáván za Jeho života.

Ježíš důrazně prohlašoval, že zjeví Boha, jehož nazýval Otcem, ale neustále sám sebe od Otce rozlišoval. V mnoha takových odkazech jako "On, který mne poslal", "Otec větší jest nežli já",⁸ "já jdu k Otcovi",⁹ "jáť prositi budu Otce",¹⁰ "sám od sebe nic nečiním, ale jakž mne naučil Otec můj"¹¹ to dostatečně vyjasnil, a dokonce zvlášť prohlásil, že Otec má vědomosti, které Syn postrádá. "Ale o tom dni a hodině žádný neví, ani andělé, kteříž jsou v nebesích, ani Syn, jedině Otec."¹² O sobě hovořil jako o synovi a jako o prorokovi¹³, a tak se na něho pohlíželo¹⁴, a spojoval své poslání se svými předchůdci Mojžíšem a Abrahámem i s jinými, kteří měli přijít po NĚm, zvláště "ten duch pravdy", který odhalí věci, jež neodhalil Ježíš.¹⁵

Vyznavači každého světového náboženství si vytvořili podobnou víru v jedinečnost a konečnost jejich vlastního proroka. Výsledkem bylo, že žádné náboženství neuznávalo proroka náboženství pozdějšího. Hindové neuznávají Buddhu, buddhisté neuznávají Krista, ani stoupenci Zarathuštry ho neuznávají. Důsledkem této klamné víry bylo, že světová náboženství nesměřovala k sjednocení lidstva, ale spíše k jeho dalšímu rozdělení.

Jiné přesvědčení, které křesťané všeobecně zastávají o Kristovi, je, že Jeho učení bylo absolutní a konečné. Věří, že byla - li jim na čas pravda zčásti zatajena, protože ji nemohli unést, byla ve své úplnosti prozrazena o svatodušních svátcích, a nyní už nezbyvá nic, co by mělo být odhaleno. Ale v popisu svatodušních svátků není nic, co by tento výklad podpořilo, a neexistuje nikdo, kdo by uvěřil, že Ježíš by byl jmenoval falešné proroky jako příznak svého věku, měla - li být tato výstraha následována bezprostředním odhalením celé pravdy církvi. Bible svědčí spíše o poslušnosti učitelů - Abrahama, Mojžíše a Krista, z nichž každý přizpůsobuje své odhalení potřebám a zralosti svých posluchačů, Ježíš například mění zákon o rozvodu a říká: "Mojžíš pro tvrdost srdce vašeho dopustil vám propouštět manželky vaše, ale s počátku nebylo tak." Mnohokrát říká: "Slychali jste o tom hovořit od starých ... avšak já vám pravím ..."

Podle jiného, mezi křesťany všeobecně rozšířeného názoru, byl Kristus Hospodinem zástupů ze Starého zákona. Avšak židovští prorokové předpověděli, že když přijde Pán zástupů, nenajde Židy ve Svaté zemi, všichni budou rozprášeni mezi národy a budou po staletí žít v bídě a hanbě, ale když Ježíš přišel, byla Palestina plná Židů, a jejich vyhánění nezačalo před rokem 70 našeho letopočtu, lze říci, že trvalo až do roku 1844.

Aby se upevnilo ortodoxní křesťanské přesvědčení, čte se obvykle na Boží hod vánoční ve všech kostelích pasáž, kterou Izaiáš napsal o Hospodinu zástupů (Izaiáš, kap. 9, 6.-7.), jako by se vztahovala k Ježíšovi:

"Nebo dítě narodilo se nám, syn dán jest nám, i bude knížetství na rameni jeho, a nazváno bude jméno jeho: Předivný, Rádce, Bůh silný, Rek udatný, Otec věčnosti, Kníže pokoje. K rozmnožování pak toho knížetství a pokoje, jemuž nebude konce, sedne na stoličce Davidově, a na království jeho, až je i v řád uvede, a utvrdí v soudu a v spravedlnosti, od tohoto času až na věky. Horlivost Hospodina zástupů to učiní."

Přesto uvedená popisná pojmenování nepatří výlučně Kristovi, Naproti tomu některá z nich zvláště zavrhoval, jako kdyby znemožňoval takovou chybnou zmínku o sobě samém. Popíral, že by byl Mocný Bůh, když sám sebe nazýval "Syn Boží"¹⁶, odmítal, že je Otec, když řekl "Otec větší jest nežli já"¹⁷, a že je Kníže pokoje, když pravil "Nepřišel jsem, abych pokoj uvedl, ale meč"¹⁸. Popřel, že by nesl na svém rameni vládu, nebo že by jeho soud a spravedlnost byly konečné, když prohlásil "království mé není z tohoto světa"¹⁹.

Mnohé z těchto falešných výkladů nesou s sebou popření Božího slova ve prospěch slova člověka. Tento bezbožný čin se provádí tak vychytrale, s takovým zdáním pokory, že může uniknout pozornosti nejupřímnějších a nejoddanějších z věřících. Pravděpodobně si dnes málo návštěvníků kostela uvědomuje, že Kristovo Evangelium, tak jak je zná ta hrstka lidí na kazatelně, se naprosto liší od evangelia, které Kristus kázal v Galilei, tak jak je zapsáno v bibli.

Přes Kristův slib dalšího odhalení pravdy skrze Utěšitele, skrze návrat jeho samého, skrze ducha pravdy, pohlíží křesťanská církev na jeho zjevení jako na konečné, a na sebe samotnou jako na jediného správce pravého náboženství. Pro Nejvyššího Spasitele z Bible, který přinese velké změny vedoucí k ustavení království Božího, není místo. Ve skutečnosti je toto Království často popisováno jako církev rozšířená po celém světě.

Bible uzavřela Boží úmluvu, posvátná historie - řízená Bohem - skončila, a začala světská historie, jež nemá žádné porozumění pro Boží osud ani jednotu.

Ježíšovo zjevení bylo čistě duchovní. Učil, že "království mé není z tohoto světa" a že "království nebeské je ve vás". Jeho velikým darem člověku bylo obeznámení s věčným životem. Tvrdil lidem, že fyzicky mohou být dokonale zdraví, a přesto duševně nemocní nebo dokonce mrtví. Avšak tato pravda se těžko

sdělovala a Ježíš musel lidem pomoci, aby si ji uvědomili. Říkával, že je lékař duše, a že lidé, které uzdravil z duševní vady, byli vyléčeni ze slepoty, hluchoty, chromosti, malomocenství a tak dále. To byl skutečný význam jeho poznámky na konci rozmluvy "kdo má uši k slyšení, slyš". Neboť posluchač mohl slyšet vyřčené slovo Ježíšovo, a přesto nepochopit jeho duchovní význam. Ježíš se jinými slovy vždy snažil uzdravit duševní neduhy. Tak ho mohli jeho učedníci chápat jako léčitele duševních nemocí, ale ostatní mohli mít za to, že ulevuje jen chorobám tělesným.

Ježíš bezpochyby mohl hojit tělesné choroby duchovními prostředky a také to často dělal, ale nemělo to nic společného s jeho skutečnou prací jako Spasitele. Tato duševní uzdravení, která vykonal, mohla být naopak chybně vykládána jako fyzické zázraky, a proto na ně kladl malý důraz. ("Vítež, ať nižádný nezví."20).

Kristovo duchovní poslání bylo zprvu materializováno, zvláště s ohledem na takové věci jako zázraky, uzdravení slepých a hluchých, vzkříšení mrtvých. Dokonce jeho vlastní vzkříšení bylo učiněno fyzickým, což je naprosté nepochopení podstaty věci. Navíc se Kristovi nedá přičítat nic z celého složitého církevního řádu, z obřadů, ceremonií a litaní. To všechno je dílem lidského úsudku a vynalézavosti.

Práve mohl Kristus varovat své stoupence, že povstanou falešní prorokové a mylně vyloží jeho učení, aby oklamali i ty nejpřímnější a nejinteligentnější z jeho věřících: od počátků se křesťané dohadují o křesťanské pravdě na koncilech, v sektách, ve válkách.

Souhrnně řečeno, když křesťané říkají "naše skutky mohou být špatné", mluví pravdu. Řeknou - li "jakkoli naše evangelium je správné", naprosto se mýlí. Falešní prorokové zkazili evangelium stejně úspěšně, jako zkazili činy a životy křesťanů.

Kapitola pátá

Mohamed, tvůrce národů

Přirozeně bychom čekali, že správa zvěstovatele Království bude bezprostředně následována správou krále, jehož poslem byl. Tak to však nemělo být. Bylo to tak ohlášeno už v knize Genesis.

Bůh předpověděl Abrahamovi, že k němu bude vysledováno prorokované potomstvo a bude naplněno nejenom v Izákovi, ale i v Izmaelovi. V prvním a druhém verši 12. kapitoly Genesis se píše: "Nebo byl řekl Hospodin Abrahamovi" A učiním tě v národ veliký, a požehnám tobě, a zvelebím jméno tvé, a budeš požehnaní." A opět ve dvacátém verši 17. kapitoly Genesis: "Také o Izmaele uslyšel jsem tě, a aj, požehnám jemu, ... a rozmnožím ho náramně velmi, dvanáctero knížat zplodí, a rozšířím jej v národ veliký." Vyprávění pokračuje (Genesis, kap. 21, verš 20.-21.) "A Bůh byl s dítětem, kteréžto zrostlo ... Bydlil pak na poušti Fáran, i vzala mu matka jeho ženu z země Egyptské."

Stal se praotcem lidu Arábie a dvanáct princů, které zplodil, se vykládá jako dvanáct imámů, jež následovali Mohameda.

Mojžíš potvrdil tento slib, když předpověděl (v Deuteronomiu, kap. 18, 15.) Izraelitům, že "Proroka z prostředku tvého, z bratří tvých, jako já jsem, vzbudí tobě Hospodin Bůh tvůj". To se týká nejen příchodu Ježíše Krista, jak se má obvykle za to, ale ještě spíše Mohameda. Mojžíš by byl užil slova "sémě", kdyby mínil odkazovat k nějakému Izraelitovi, zatímco slovo "bratří" naznačuje, že naráží na Izákova bratra Izmaela. Spojuje horu Fáran výslovně s prorockou linií, když ve svém posledním požehnaní před smrtí popisuje proroky, kteří ho budou následovat: "Hospodin z Sinai přišel" (čímž myslí sám sebe), "a vzešel jim z Seir ..." (Ježíš Kristus), "zastkvěl se s hory Fáran" (Mohamed), "a přišel s desíti tisíci svatých" (Bahá'u'lláh). Deuteronomium, kap. 33,2.

Na druhé straně se Mohamed v Koránu (26. súra, verše 192.-199.) zmiňuje o proroctví svého příchodu uvedeném v Bibli a tvrdí, že se Abraham modlil za Jeho příchod (2. súra, verše 118.-144.), že Ho předpověděl Mojžíš a byl popsán v Zákoně a Evangeliu.

Lidstvo mělo nyní zkušenosti s organizací rodiny, kmene a městského státu. Než mohlo pokročit k úkolu organizování mnohem vyšší vlády Bahá'u'lláhova společenství, muselo dostat předběžnou lekci v umění budovat stát. To bylo podstatou, jak ukazuje Strážce Víry Bahá'í na straně 124 - 5 knihy Slíbený den přišel, zvláštního poslání arabského proroka, jehož příchod předpověděl Mojžíš. "Starým bylo zjeveno: 'Láska k vlasti je prvkem víry v Boha'", pravil Bahá'u'lláh s odkazem na tento stanovený úkol.

Podmínky Mohamedova života nebyly takové, aby toto poslání usnadnily. Narodil se v Mekce, hlavním městě Arábie kolem roku 570, ocitl se ve středu lidu sestávajícího ze stovky válečných kmenů dědicích tradici polyteismu, které odolávaly všem snahám o evangelizaci a na boj pohlíželi jako na jediné zaměstnání vhodné pro muže. Taková byla rasa, již měl Mohamed obrátit na monoteismus a sjednotit do nerozborné skupiny bratrů, jejichž jednota by byla založena na jejich náboženské víře.

Mohamedovi bylo už asi čtyřicet let, když začal vyučovat etickým zásadám podobným principům Starého zákona a prohlašovat následnost proroků, včetně svého vlastního pořadí za Ježíšem Kristem, požadoval, aby jeho věřící přijali Kristovo božství a Jeho Evangelium. Avšak po několika letech krutého a neustálého

pronásledování byl nucen opustit rodné město a odejít do Mediny, kde ihned začal naplňovat skutečné poslání Svého života, budování duchovního národa.

Zdá se, že západní vědci jsou zajedno, když pohlížejí na vlastenectví jako na Mohamedův skutečný a tvůrčí příspěvek k rozvoji lidstva. Všichni uznali neobyčejnou schopnost, kterou projevil při organizování a sjednocování divokých kmenů Arábie. Sir William Muir například napsal, že "... se svrchovanou obratností vynalezl aparát, jehož přízřebivou energií postupně utvářel rozdrobené a rozdělené masy arabské rasy do harmonického celku, politický orgán obdařený životem a elánem ... neporovnatelným uměním a vzácnou převahou myslí přesvědčil celou Arábii, pohanskou, židovskou i křesťanskou, aby kráčela v jeho stopách s učenlivou poslušností". (Život Mohamedův, str. 86.)²¹

T. W. Arnold v Zvěstování islámu²² píše ve stejném tónu. "Arabské kmeny byly tak přinuceny vzdát se Prorokovi, nejen jako hlavě nejsilnější vojenské moci v Arábii, ale jako představiteli teorie společenského života, který všechny ostatní činil slabými a nevykonnými. Mohamed do anarchické společnosti své doby úspěšně uvedl cit pro národní jednotu, vědomí práv a povinností jednoho ke druhému, jaké Arabové předtím nepociťovali" (str. 40.-41.).

Jedinečné znaky charakterizující Mohamedův systém lze shrnout do devíti bodů:

1. Patriotismus byl součástí víry.
2. Pouze muslimové byli plnoprávní občané, menšiny jako křesťané a Židé se těšili svobodě a ochraně, avšak ne úplnému bratrství Islámu.
3. Pro všechny existoval jeden povinný jazyk, jehož přijetí bylo učiněno základní podmínkou občanství v mohamedánské říši.
4. Neexistovaly třídní rozdíly a mezi všemi muslimy byla nastolena jednotu práv.
5. V rituální a náboženské tradici byla jednotu.
6. Existovala svoboda myšlení a soulad vědy a náboženství.
7. Právní systém se svými zákony a soudy byl nezávislý na vůli vlády.
8. Skutečné a pravé členství ve státě bylo zaručeno každému občanovi jako v moderní demokracii.
9. Byl to teokratický stát.

Originální kombinace dvou kontrastních, ale vzájemně se doplňujících teorií teokracie a demokracie se zdá být silnou základnou Mohamedova systému, a profesor de Santillana ve svém eseji²³ Dědictví islámu jasně vysvětluje, jak se tato kombinace uskutečnila. Ukazuje, jak Mohamed odstranil dřívější omezenou věrnost kmeni a rodině. Věřící, jenž přijal islám, musel zapomenout na své přátele a příbuzné a zřít se jich, pokud nebyli jeho společníky ve víře. Všechny vztahy závisely pouze na náboženství. Islámská obec se od kterékoli jiné lišila. Byli to vyvolení Boha, jimž byla svěřena podpora dobra a potlačování zla. Byl to jediný svědek Boha mezi národy, jediné sídlo spravedlnosti a víry ve světě. Místo neosobního života kmene povstal osobní život jednotlivce, který bral své nároky a povinnosti ne z členství v obci, ale z příslušnosti k víře. Patriotismus byl tak prvkem víry.

"Islám je přímá vláda Alláha, vláda Boha ... nad jeho lidem. ... Alláh je jméno nejvyšší moci, jednající ve společném zájmu ... mezi Alláhem a věřícím není prostředníka, islám nemá žádnou církev, žádné kněží, žádné svátosti ... Člověk je v životě i smrti sám v přítomnosti Boha ... Jemuž je věnován každý čin, každé slovo..., sám bude odpovídat za své skutky a sám bude čelit Božímu soudu ... Nejtuzší protestantismus je téměř sacerdotální náboženství v porovnání s tímto osobním monoteismem, tvrdým a nesnášejícím žádné zasahování mezi člověka a jeho stvořitele." ²⁴ (str. 286 - 287)

Profesor cituje zásadu islámu, že "cílem vlády je vést lidi k prospěchu v tomto světě a ke spasení v příštím" a píše, že "běloch není nad černochem ani černochem nad žlutým, všichni lidé jsou rovni před svým Stvořitelem, jak řekl Prorok. Rovni před Bohem, členové velké rodiny, v níž není ani ušlechtilý ani darebák, ale pouze věřící, muslimové jsou si rovni před občanským zákonem, a tato rovnost byla vyhlášena v době, kdy byla prakticky neznámá v celé křesťanské společnosti. Toto právo, pro všechny stejné, spočívá v podstatě v "dobré víře". Muslimové musí dodržovat své sliby ... Toto pojetí dobré víry je v podstatě etické, a je povýšeno na abstraktní a univerzální názor. Případá nám spřízněnější s naší myslí než feudální a germánské pojetí dobré víry pramenící z osobní věrnosti" (str. 304).

Mohamed zjevně zamýšlel učinit islám nejen modelovou organizací, ale modelem v mezinárodních vztazích. Prorok trval na tom, aby muslimský stát dodržoval své smlouvy jako posvátné. "Vy, kteří věříte", píše

v Koránu, "nebuďte falešní ve svých závazcích při své vědomosti. ... Obáváš - li se zrady od lidí, hoď jim nazpátek úmluvu stejným způsobem, neboť Bůh věru nemiluje zrádce. ... A budou - li ochotni k míru, buď k němu ochoten i ty." (Súra 8, verše 27, 60, 63) Varuje své stoupence, že uzavřou - li dohodu s nevěřícími a nevěřící ji dodrží musí také oni dostát svým závazkům "... až do vypršení lhůty její, neboť Bůh věru miluje ty, kdož jsou bohobojní. ... Jestliže však poruší přísahy své poté, co uzavřeli úmluvu, a zaútočí na náboženství vaše, pak bojujte proti vůdcům nevěrectví, a pro ně neplatí žádné přísahy - snad potom přestanou!" (Súra 9, verše 4 a 12) Mohamed sám přísně dodržoval zásady práva ve svých veřejných i soukromých jednáních. Války, jež vedl, se nepodobaly válkám světských dobyvatelů podnikaným pro rabování nebo rozrůstání, ale vyžádaly si je bezprávné podmínky doby. Byly zamýšleny na ochranu víry a jejích stoupců a vedeny jen potud, pokud to bylo nutné pro tento ochranný účel.

Původnost takových praktických opatření a potřeba zavést a prosadit je v anarchickém mezinárodním životě té doby může být posouzena na základě následujícího citátu z Ducha islámu, str. 209:25

Římané si nikdy nemohli udělat představu o povinnostech mezinárodní morálky nebo o lidskosti. Vedli válku pro jediný účel podmanění okolních národů. ... Posvátnost smluv jim byla neznámá. ... Svoboda jiných národů neměla podle jejich mínění nikdy ten nejmenší význam. Zavedení křesťanství znamenalo jen malou nebo žádnou změnu v názorech, jaké jeho vyznavači zastávali ohledně mezinárodních závazků. Válka byla stejně nelidská a stejně zhoubná jako předtím. ... Křesťanství prohlašovalo, že se nezabývá mezinárodní etikou, a tak nechalo své věřící tápat ve tmě."

Podle jedné tradice, jež je patrně pravdivá a s níž v případě perského krále souhlasí sám Bahá'u'lláh, poslal Mohamed z Medíny přátelský dopis vyhledávající jeho věstectví šesti sousedním vládcům: byzantskému císaři, perskému císaři, habešskému králi, egyptskému panovníkovi, hirskému králi, jemenskému vévodovi ve Střední Arábii - také (roku 628 n.l.) císaři Číny, která tehdy pod vládou dynastie T'ang vstupovala do zlatého věku. Tak usiloval o přátelské vztahy s vladaři jiných národů a směle se ujal iniciativy postavit internacionalismus na náležitý základ práva a spravedlnosti.

"Nechť ve vás je národ vybízející k dobru", je Boží příkaz Koránu, A přes rozbroje a občanské války trvalo určitou dobu, než muslimské vědomí strpělo jakékoli podobné dělení národností, které je charakteristické pro islám naší doby, a šíření jednoho jazyka po celém dobytém území bylo prováděno s daleko větším úspěchem a rozhodností než jaké kdy dosáhli nebo projevíli Římané. Najednou ovládla arabština celou islámskou oblast od Španělska a Severní Afriky po Střední Asii, netrpěla žádný konkurenční jazyk, tak jako latina tolerovala řečtinu.

Syed Ameer 'Alí shrnuje příspěvek islámu politické vědě v následující pozoruhodné poznámce:

"Islám dal lidem zákoník, jenž, jakkoli archaický ve své jednoduchosti, byl schopen největšího vývoje v souladu s pokrokem hmotné civilizace. Propůjčil státu přizpůsobivou ústavu založenou na spravedlivém ocenění lidských práv a povinností. Vymezil daňový systém, učinil lidi rovnoprávními v očích zákona, posvětil zásady samosprávy. Nastolil dozor nad svrchovanou mocí odevzdáním výkonné pravomoci podřízené zákonu - zákonu založenému na náboženských morálních principech a morálních závazcích. Dokonalost a účinnost každé z těchto zásad, píše Urguhart, '(z nichž každá byla schopna učinit svého zakladatele nesmrtelným), dávají hodnotu tomu ostatnímu, a všechno dohromady dalo systému, který vytvořili, sílu a energii překonávající tyto vlastnosti v rámci jakéhokoli jiného politického systému. Třebaže byl v rukou necivilizovaného, nevzdělaného a bezvýznamného obyvatelstva, rozšířil se po daleko větších rozlohách než římská dominia během života jednoho člověka. Byl neodolatelný, i když si podržel svůj primitivní charakter.'"26

Kapitola šestá

Mohamed a křesťané

Mohamed projevoval křesťanům největší laskavost. Trval na tom, aby všichni muslimové plně přijali jak Ježíše Krista, tak jeho evangelium, a ujišťoval je v Koránu (Súra 5, verš 85.), že shledají křesťany co do vlastností sobě ze všech lidí nejbližší, bral křesťany pod svou výslovnou ochranu.

Charta, kterou Mohamed udělil křesťanům všeobecně a mnichům kláštera sv. Kateřiny poblíž hory Sinaj zvlášť, to pozoruhodně ilustruje. Skutečný dokument samotný po staletí věrně uchovávali vykladači islámu.

Syed Ameer 'Alí cituje tuto chartu v Duchu islámu (str. 84) a poznamenává, že "byla právem označena za jeden z nejvznešenějších pomníků tolerance, jaký může vytvořit světová historie", a upozorňuje na její překvapivou šíři rozhledu a velkodušnost pojetí.²⁷ "Jí", píše, "zajistil Prorok křesťanům výsady a bezpečnost, jaké neměli ani pod vládci své vlastní víry, a vyhlásil, že na každého muslima, který by znesvětil a potupil to, co v ní bylo nařízeno, bude pohlíženo jako na narušitele božského zákona, toho, kdo porušil Jeho přikázání a uráží Jeho víru. Zaručil se, že bude chránit křesťany, bránit jejich kostely, sídla jejich kněží, a bránit je před všemi křivdami a přikázal to svým věřícím. Neměli platit nepřiměřené daně, žádný biskup neměl být vyhnán ze svého

biskupství, žádný křesťan neměl být nucen zavrhnout své náboženství, žádný mnich neměl být vypuzen ze svého kláštera, žádný poutník neměl být zadržen na své pouti. Ani křesťanské kostely neměly být strhávány kvůli budování mešit nebo domů pro muslimy. Křesťanské ženy provdané za muslimy se měly těšit ze svého vlastního náboženství a ne být kvůli němu vystaveny nátlaku nebo obtížím jakéhokoli druhu. Jestliže křesťané potřebovali pomoc při opravě svých kostelů nebo klášterů, nebo při jakékoli jiné záležitosti týkající se jejich náboženství, muslimové jim měli pomáhat. Toto nemělo být považováno za účast na jejich náboženství, ale za pouhé poskytnutí pomoci, když ji křesťané potřebovali, a za vyhovění Prorokovým nařízením, která byla vydána v jejich prospěch autoritou Boha a Jeho apoštola. Byli-li muslimové zapojeni do nepřátelských akcí s okolními křesťany, nemělo se s žádným křesťanem žijícím mezi muslimy jednat pohrdavě kvůli jeho vyznání. Každý muslim jednající takto s křesťanem by byl považován za odbojného vůči Prorokovi."

Žádnému křesťanovi, který čte Mohamedovo učení, nemůže ujít fakt, že jeho etický systém upravil mnohé z deformací jež se vplížily do křesťanské víry sedmého století. Například Mohamed kázal důrazný monoteismus místo trinitářského Boha. Neponechal žádný prostor pro klerikalismus, který tak oslabil a překroutil duch Evangelia. Co nejrozhodněji podporoval a pomáhal prosadit sledování vědy a vzdělanosti, což se stalo pro křesťanskou pravověrnost klatbou, má se za to, že Mohamed řekl, že inkoust učence je svatější než krev mučedníka, a že věřícím přikázal, aby, bude-li to nutné, šli pro vědomosti až do Číny. Místo schvalování celibátu ctil manželství, domácí život a povinnosti, a důrazem, který kladl na jednotu všech věřících a prvořadou povinnost bratrské oddanosti, projevoval svůj strach z rozkolu.

Vztahy mezi dvěma vírami byly tak vlídné a Mohamedův duchovní vliv tak silný, že křesťanské masy byly připraveny přijmout víru arabského Proroka. Báb vsutku říká, že jim v tom zabránilo jen selhání duchovenstva, "neboť kdyby to uvěřilo, následovaly by je masy krajanů". Kdyby nebylo nešťastné rozvratnické porady těchto křesťanských kněží, byla by historie opravdu odlišná.

Kapitola sedmá

Znesvěcení Mohamedovy smlouvy

Mohamed dokončil své poslání. Z málo slibného materiálu, který mu byl předložen, vytvořil duchovní národ, jaký svět nikdy nespátřil, národ, který měl ukázat, že má solidaritu a efektivnost, jaké vždy byly zárukou lidstva. Budoucnost měla záviset na oddanosti, porozumění a sympatii Jeho věřících a na vedení, jakého se jim dostane od jejich vůdců.

Mojžíš jmenoval Josua za svého bezprostředního nástupce, protože Josua vedl Izraelity tak, aby jim Mojžíšovo slunce svítilo vysoko na nebi. Ježíš jmenoval jako svého nástupce Petra, aniž by ho informoval o mezích jeho pravomoci nebo o tom, zda a kdo ho má v jeho úřadě následovat. Mohamed označil, aniž by ho jmenoval, 'Alího, Svěho zetě, tak mnohými a tak jasnými znameními, že nikdo nemohl chybit v jejich významu, a navíc s ním Mohamed mnohokrát rozmloval o budoucnosti věci Boží a povaze jejího vývoje. Mohamed rovněž jasnými slovy vyjádřil, že Jeho rodina a jeho kniha Ho mají následovat. a tak dal v podstatě 'Alímu jako Svému zeti právo nastoupit na místo Proroka.

Avšak věrnost sektě, žárlivost klanů a osobní ctižádost se všechny spojily, aby zmařily Mohamedův záměr. 'Alí, jehož charakter a mimořádné schopnosti ho jasně činily vhodným pro místo, na něž jej Mohamed jmenoval, byl odsunut²⁸, a islám tak byl až do doby, kdy bylo příliš pozdě, zbaven Bohem inspirovaného vedení, jež by mu 'Alí býval mohl poskytnout. Následkem tohoto znesvěcení Smlouvy byl duch a význam islámské víry znehodnocen, oslaben a otráven. Politické nesváry narůstaly, Prorokova rodina byla vypuzena, a zanedlouho získal rozhodující vliv mocný rod Umayyad, který Mohamedovi odporoval rozhořčeněji než jakýkoli jiný, a vládl islámu a stejně tak Arabské říši s malým ohledem na náboženství nebo Prorokova přikázání.

'Abdu'l-Bahá popisuje tento rod jako divoké zvíře z bezedného pekla, jenž bojovalo proti duchovnímu životu islámu a zabilo ho, neponechalo z Mohamedova náboženství nic než modlitby a půst. Veškeré právo, spravedlnost, milosrdenství a opravdu všechny ctnosti, které Prorok vložil do islámu, byly nenapravitelně ztraceny.

Islám byl zbaven vedení Mohamedovou rodinou a pod vládou potomků jeho nepřátel proměněn ve světský stát, jehož vládcové užívali náboženství ke světským cílům. Mohamedovy plány zůstaly neznámé a zůstávají neznámé dodnes, ačkoli je snadné domyslet si jejich povšechný charakter.

Toto odporne znesvěcení zničilo všechny možnosti vývoje Mohamedovy lásky ke křesťanskému světu, tak zřejmě projevované během jeho života, a od té doby měly vztahy těchto dvou hlavních civilizací tragický průběh, jenž až do naší doby stále narušuje uspořádání světa a zabraňuje nastolení jednoty v bratrství, po níž toužili jak Kristus, tak Mohamed.

Kapitola osmá

Křesťanství a islám

Když islám ztratil velkou část své duchovní moci a odklonil své četné síly hlavně k světským cílům, postupoval na své vítězné dráze vpřed a vyháněl křesťany z Palestiny, Severní Afriky, z větší části Španělska, ale ve Francii ho zastavila tourská bitva. Západní křesťanský svět na druhé straně upadal do temného středověku a po staletí strádal v polovičním barbarství.

Umar a kalifové, kteří ho následovali, rychle rozšířili Muslimskou říši od Herkulových sloupů (Gibraltar - pozn. překl.) po Kalikát. Uprostřed temného a zaostávajícího světa jakoby kouzlem vyrašila skvělá civilizace. V roce 760 našeho letopočtu přestěhovali její vládcové hlavní město z Damašku do Bagdadu a založili na místě staré křesťanské vesnice město, které se naráz stalo světovým centrem kultury a obchodu a zůstalo jím pět století. Všechny tehdy známé fáze civilizace se tam shromáždily a obnovily, a v mnoha případech byly přivedeny k výšinám, jakých předtím nikdy nedosáhly: písemnictví a jazyk, umění a vědy jak praktické, tak abstraktní, obchod, doprava a námořnictví, vynálezy a průmysl, právnictví a umění vládnout. Literatura se ve všech užitích a formách dostávalo význačného místa následkem ústředního postavení koránu uctívaného jako literární zázrak a pýchy Arabů na svůj jazyk, který pokládali za jediný dokonalý jazyk užívaný člověkem a který je opravdu dnešními vědci považován za jeden z největších intelektuálních úspěchů rasy. Studenti mnoha národů zakládali školy a univerzity a hrnuli se na ně. Byla vytvořena velká díla ve všemožných oborech, shromážděny veliké knihovny obsahující statisíce svazků. Kalifové kvůli vědění prohledali zeměkouli, posílali průzkumné expedice a přiměli cizí země a vzdálené epochy vydat své nauky. Zaměstnali armádu překladatelů převádějících řecká, egyptská, indická a židovská díla do arabštiny. Velmi podrobně se studovala gramatika a její pravidla. Ve velkém měřítku se připravovaly slovníky, lexikony a encyklopedie, z Číny byl přivezen papír, z Indie nový číselný systém (obvykle známý jako arabský). Arabština se stala světovým jazykem. Kalifové zvali ke dvoru literáty mezinárodní pověsti. Učenci, filozofové, básníci, gramatikové z rozmanitých zemí nalézali shromaždiště ve velkých knihářských dílnách hlavního města.

Provozování vědních oborů - praktických stejně jako abstraktních - drželo krok s činností literární. V experimentální vědě, v medicíně a chirurgii, v chemii a fyzice, v geografii stejně jako v matematice astronomii měli Arabové v tehdejší světě vůdčí postavení. Vynalezli novou a skvělou formu architektury vyznačující se kombinací vzdušné elegance s mohutnou silou a svým užitím světla. Vliv tohoto stylu lze vystopovat přes Indii až na Jávě, v Číně, Súdánu a celém Rusku. Vyvinuli mnohá průmyslová odvětví a zlepšili zemědělské a zahradnické metody. Když zavedli používání námořního kompasu, křižovaly jejich lodí moře, zatímco karavany udržovaly obchod mezi všemi provinciemi říše, dovážely výrobky z Indie a Číny, Turkestánu a Ruska, Afriky a Malajského souostroví.

Lesk Bagdadu s jeho mešitami a paláci, chrámy vzdělanosti, voňavými zahradami napodobovala menší centra světa islámu: Basra, Buchara, Granada a Kordoba. O posledně jmenovaném městě se píše, že na vrcholu své prosperity mělo více než 20 000 domů a milion obyvatel, a že po západu slunce mohl člověk přímou čarou kráčet deset mil po dlážděných a osvětlených ulicích - přestože v Evropě o několik staletí později neexistovala v Paříži jediná dlážděná ulice a v Londýně jediná lampa veřejného osvětlení.

V Kordobě byla založena první univerzita v Evropě, a v jejích sálech se dostalo vzdělání mnoha křesťanským učencům, mezi nimiž byl Gerbert, který se později stal vynikajícím římským papežem Silvestrem II.

Přes antagonismus mezi křesťanstvím a islámem tato vyspělá civilizace nevyhnutelně ovlivnila způsob života a myšlení v Evropě. Prostřednictvím muslimské základny na Sicílii a jiskřivé skvělosti muslimského Španělska, důvtipu učenců a možností muslimských univerzit, prostřednictvím obchodníků, diplomatů a cestovatelů, vojáků, námořníků a znovu získaných rolníků přecházely z islámu do Západní Evropy nové myšlenky, techniky a názory.

Pak přišel ten den v roce 1094, kdy papež svolal rytířstvo a věřící křesťanského světa, aby povstali a vyšli a vyhnali saracénské nepřátele z posvátné křesťanské svatyně, kterou uchvátili, a aby znovu nastolili křesťanskou víru v jejím dávném domově. Na jeho slovo se Evropa dala do pohybu a skoro po dvě stě let střídavě štěstí této kolosální války mezi Evropou a Asií, Západem a Východem, křesťany a nevěřícími způsobovalo ztráty milionů životů, šíření nekonečného utrpení a plýtvání nesmírnými poklady. Nakonec se potupně a naprosto poražení křesťané stáhli a islámu zůstalo vlastnictví svatých míst, která mu patřila předtím.

Z tohoto boje však neměla prospěch Arábie, ale Evropa, protože křížové výpravy vytvořily další kanál, jímž do Evropy proudily znalosti muslimské civilizace. Po dvě stě let čelné evropské osobnosti stále cestovaly tam a zpět mezi dvěma kontinenty a získávaly nejen prvotřídní vědomosti významné syrské kultury, ale také nesmírné osvobození lidského ducha.

Po těchto četných podnětech z Východu zpátečnictví středověké západoevropské církve postupně ustupovalo, až nakonec za renesance podlehl porážce. Renaissance byla skutečně vyjádřením joie de vivre, již se

Evropa naučila od Arabů, a z ní prýštily ty rysy islámské kultury, s nimiž probuzení Evropané začali budovat bohatší, šťastnější, svěžejší civilizaci, než o jaké kdy předtím snili.

Křesťanský svět si jen pomalu uvědomoval a připouštěl dluh, jenž naše západní civilizace má vůči Východu. Avšak fakta o našich výpůjčkách jsou zapsána v dějinách velkým písmem a nic než předsudek nás nemůže vést k podceňování našeho dluhu.

"Zkoumejme tyto dvě civilizace", napsal Seignobos ve své *Histoire de la Civilisation au Moyen Age*, "které v jedenáctém století rozdělily starý svět. Na západě ubohá městečka, chatrče rolníků a velké pevnosti, země trvale trápená válkou, kde člověk nemohl cestovat třicet mil, aniž by riskoval oloupení, a v Orientu Konstantinopol, Káhira, Damašek, Bagdád se svými mramorovými paláci a dílnami, školami, tržišti, vesnicemi, a neustávající pohyb kupců, kteří v míru cestovali ze Španělska do Persie. Muslimský a byzantský svět byl bezpochyby bohatší, lépe zajištěný z hlediska bezpečnosti a lépe osvětlený než svět západní. V jedenáctém století se tyto dva světy začaly seznamovat, barbarští křesťané se dostávali do styku s civilizovanými muslimy dvojím způsobem - válkou a obchodem. A stykem s orientálci se obyvatelé západu civilizovali."29

Kapitola devátá

Vzestup moderní Evropy

Je zvykem nazývat civilizaci moderní Evropy křesťanskou par excellence a smýšlet o ní jako o zvláštním pověřenci křesťanské pravdy mezi méně osvícenými národy Východu. Přesto když ve dvacátém století přišel čas duchovních žní, zjišťujeme, že 'Abdu'l-Bahá říká, že Západ stejně jako Východ "si představovali, že dosáhli slavného vrcholu úspěchu a blahobytu, když se ve skutečnosti dotkli nejskrytějších hlubin nedbalosti a zcela se připravili o štědré dary Boha." Nedovedli si ani představit ohavnost krize, jíž bude západní civilizace povolána čelit, ani úkol a vypětí, jemuž bude vystavena.

Pravá křesťanská civilizace není vlastně civilizace moderní Evropy, ale Konstantinovy éry, která daleko dokonaleji odrážela Kristovo učení a byla inspirována náboženským duchem rané církve. I když tato civilizace trvala krátce, 'Abdu'l-Bahá ji popisuje jako nejlepší a nejosvícenější ve světě té doby. K dobrým skutkům a zbožným činům patřilo zakládání nemocnic, útulků a dobročinných institucí. Mnozí věřící dosáhli stupně morální dokonalosti, neměli strach ze smrti, toužili po moudrosti a spravedlnosti, byli připraveni vzdát se osobního prospěchu, místo toho se snažili potěšit Boha a trávili život vzděláváním a učením lidí. Císař Konstantin sám jako první v Římské říši založil veřejnou nemocnici pro chudé, kteří neměli nikoho, kdo by se o ně staral. Byl prvním římským císařem, který se srdcem i duší oddal věci Kristově. Rozhodně vyhlášoval zásady evangelia a vnesl do metod římské vlády, které předtím byly vyhlášené bezprávím a útlakem, spravedlnost a umírněnost.

Avšak během temného středověku a po něm projevovalo křesťanství více zájmu o obřady a doktríny než o morální jednání. Opravdu se říká, že od doby sv. Františka z Assisi se žádné křesťanské reformní hnutí nezabývalo reformou křesťanského chování, ale spíše doktrínami a obřady. Dokonce samotná reformace, jakkoli byly její následky veliké, hluboké a trvalé, se méně zabývala nápravou morálky než nápravou rituálních zlořádů.

Proti celému procesu budování nové civilizace na Západě se energicky stavěla křesťanská církev, která v předchozích stoletích zvolila politiku neměnnosti a měla námitky jak vůči myšlence pokroku, tak vůči jejímu uplatnění. Jak evropská kultura stále postupovala, stala se tato stagnující neměnnost jednokonečnou reakcí a celý duch církve se nepřátelsky postavil všem pokrokovým hnutím. Před Mohamedovou érou měla církev námitky proti vědeckému duchu stejně jako proti zkoumání a logice. Mohamed byl učitel vědy, vzdělanosti a rozumu a podporoval je, a protože církev nepolevila ve svém odporu, stále více se odcizovala pokroku lidstva.

Civilizace Západu vyplývající z účinku islámu na křesťanský svět se ukázala být civilizací obrovské a stále se zvětšující materiální síly. Její panství se v hospodářských, politických a vojenských záležitostech bezpříkladně šířilo po zbytku světa. Avšak ukázalo se, že nestačí na šíření svého duchovního vlivu. I když během osmnáctého a devatenáctého století vydala obrovské sumy peněz a vyslala stovky a dokonce tisíce misionářů, její neúspěch v pokřesťanštění světa byl stejně zřejmý jako její úspěch v nastolení hospodářského vazalství. Přehlízíme - li celé toto období od dvanáctého do dvacátého století, vidíme důvody tohoto kontrastu. Iniciativy ve vytvoření této obdivuhodné kultury se nechopila církev ani náboženský entuziasmus jako v případě první a skutečně křesťanské civilizace v době Konstantinově. Bylo to světské hnutí vyvěrající z náhlého a dokonalého osvobození lidského ducha a mělo původ ve světském stavu. Církev na počátku tohoto století byla ještě stále církví temného středověku. Ovládli ji svétáčtí lidé, kteří byli rozhodnuti si tuto moc podržet. Nebyli ovlivněni měnicím se duchem doby, ocitli se v opozici k celému pokrokovému hnutí, které kulo novou, svěží, činnou Evropu. Nehodlali připouštět ducha zkoumání nebo svobodné užívání rozumu. To označovali za naprosto kacířské. Ačkoli Petr napsal (První epistola obecná (s.) Petra apoštola, kap. 3,15.) "... hotoví pak buďte vždycky k vydání počtu všelikému, kdož by od vás požádal zprávy z naděje té, kteráž jest v vás ... ", ačkoli Pavel

podobně napsal "všeho zkuste, což dobrého jest, toho se držte" (První epištola (s.) Pavla apoštola k Tessalonicenským, kap. 5, 21.), a podle toho sám jednal, když "... hádal se v škole na každou sobotu, a k získání přivodil i Židy i Řeky" (Skutkové s. apoštolů, kap. 18, 4.) a znovu když "... po tři soboty kázal jim z písem" (Skutkové sv. apoštolů kap. 17, 2.), a ačkoli sám Ježíš Kristus výslovně učil lidi užívat rozum na podporu své víry, když pravil "poněvadž tedy trávu polní, ještě dnes jest, a zítra do peci bývá vložena, Bůh tak odívá, i zdaliž mnohem více vás neodívá, ó malé víry?" (Matouš, kap. 6, 30.), přesto náboženské autority té doby (jako mnohé dnešní) považovaly logiku a zkoumání za nesprávné. Stanovily, že výklad víry je statický. Je jednou a provždy odkázán světcům a nemá se měnit nebo brát v pochybnost.

Za panování takových názorů nemohla nikdy vzniknout žádná duchovní věda, jež by snad vyvažovala fyzikální vědu a byla jejím doplňkem a protiváhou. Místo skutečného hledání duchovní pravdy, skutečného zkoumání hlubokých tajemství lidské a Boží podstaty zaujal verbalismus, sterilní dogmata, hádanky které snad mohly vyvolat polemiku, ale nemohly osvětlit mysl. Nepřátelství náboženských autorit křesťanského světa vůči duchu pravdy a získávání znalostí bylo tak zakořeněné, že o něm pečlivý historik napsal:

"Až do sedmnáctého století dostával každý duchovní sklon který filozofie prohlašuje za nezbytný pro logický výzkum, nálepku hříchu, a velká část nejvražednějších rozumových neřestí byla záměrně prohlašována za ctnosti. ... Jedním slovem, sotva existuje ... pravidlo, kterému rozum učí jako nezbytnému pro jeho dosažení, jež by teologové po staletí necejchovali jako urážlivé pro Všemohoucího."30

Autority podporovaly své názory užíváním pronásledování, jehož oprávněnost byla založena na teorii morální viny nebo omylu.

'Abdu'l-Bahá jednou řekl, že rozum je trůn víry. Na jiném místě přirovnal rozum k velkému zrcadlu, které hledí do nebes, ale neodráží žádný obraz, protože je v temnotě. Víra řekl, je jako sluneční světlo, které zrcadlu umožní vidět a odrážet všechny nebeské pravdy, jež před ním leží. Tyto symboly přesně vyjadřují křesťanský a Bahá'í názor na rozum a víru, ale ne názor tradiční pravověrnosti, která představuje čistě lidský pojem.

Celý postoj týkající se kacířství, dogmatu, bádání, rozumu a podobně byl podporovaný autoritou velké instituce, ale Ježíš nezjevil žádnou určitou instituci a všechny, velké a malé, staré nebo nové odvodil lidský rozum z toho nebo onoho výrazu nebo textu evangelia. Žádná církev nemůže dnes nebo kdykoli jindy ukázat na nějaké tvrzení v evangeliu, které naznačuje její podobu, její pravidlo poslušnosti, jímž může umlčet své kritiky. Celý systém spočívá na naprosté spekulaci. Ani jediná z institucí křesťanského světa nemůže prohlásit, že je navržena a vybudována v přímé shodě s výslovným příkazem Kristovým v evangeliu. Všechny vytvořil člověk.

Zkušebním kamenem náboženských autorit byla spíše pravověrnost než nestrannost nebo morální oprávněnost. Jejich nadšení bylo převážně omezeno na důraz učení, doktríny, spekulace, které si podobně jako svou strukturu samy vymyslely a kolem nich se rozvířovaly polemiky, jež nikdo nemohl s konečnou platností vyřešit. Na hlavních etických Kristových příkazech a skutečné poslušnosti tak důrazně netrvaly. Žádná církev například nikdy nepřijala náročnou zkoušku členství, kterou Ježíš sám užíval pro své učedníky: "Po tomť poznají všecni, že jste moji učedlníci, budete - li míti lásku jedni k druhým." (Jan, kap. 13, 35.)

Následkem toho nebyla Evropa nikdy pokojná, plná dobré vůle, jednotná, ale spíše plná útlaku, bídy, nesvárů a nekřídů. Věc náboženství podporovaly nejkřiklavější porušení etiky evangelia.

Tradiční náboženství Evropy se svou povahou a účinky natolik lišilo od náboženství evangelia, že se stalo hlavním důvodem nekřesťanského chování. Podporovalo nenávisť a rozkol, nespokojenost, nesvár, krutost a bezpráví, potlačení pravdy a rozumu. Provádělo pronásledování, upalování na hranici, vyhlazování odpadlíků, potlačování pravdy silou. 'Abdu'l-Bahá poznamenává k tomuto námětu v rozpravě konané v Green Acre v Maine 17. srpna 1912: "Devět set tisíc mučedníků protestantské víry bylo dokladem konfliktu a neshody mezi touto sektou křesťanů a katolíky. Podívejte se na historii a utvrďte se v tom."31

Nyní se však rýsovala další rozdílnost postoje církve a všech pokrokářů a rychle se zvětšovala. Církve měla námitky vůči budování národa, jež bylo hlavním Mohamedovým příspěvkem lidské historii, a mělo být stejně důležité pro budování západní civilizace, jako bylo pro islám.

Zájem církve a státu nebyly v křesťanských dějinách nikdy harmonicky sloučeny tak, jak je sloučil Mohamed. Čtyři typy vztahů byly vyzkoušeny. První, římský typ, v němž církev je nad státem, druhý, pruský, v němž stát stojí nad církví, třetí, anglický, kde církev a stát existují vedle sebe jako různé stránky jednoho společenství a konečně typ přijatý ve Spojených státech amerických, kde se na církev pohlíží jednoduše jako na dobrovolné sdružení jednotlivců a nemá vůbec žádný oficiální vztah k národu.

Žádný z těchto typů není uspokojivý. Jedině na víře Bahá'í zůstalo rozvinout strukturu národního života, v níž mohou být tyto dvě složky dokonale sjednocené a v souladu.

Rozvoj národního státu byl v Evropě velkým moderním činem a jeho dosažení přineslo nesmírný prospěch pokroku vědy, podpoře průmyslu, rozhledu průměrného člověka a dalo národnímu životu svobodu a moc, jíž se žádná dřívější forma sociální struktury nevyrovnala. Tyto výhody však byly získány na úkor církve, a konečným výsledkem tohoto boje je v naší době pokoření církve a velmi často zesvětštění národního života.

Takto nebyla pokořena jen prestiž a vliv církve, ale spolu s nimi i prestiž a vliv náboženství, a zároveň se posílil a pozvedl materialismus. Veškerý pokrok naší západní civilizace neznamenal tedy zesílení křesťanství nýbrž opak.

Kapitola desátá

Píseň na úsvitu Království

Zhruba na začátku osmnáctého století zaplavil Evropu nový vliv a zapůsobil na myšlení všech lidí. Projevoval se v duchu sebedůvěry a podnikavosti, vědomí nové síly. Až dosud měli lidé sklon hledat zlatý věk, své ideály a vzory v minulosti a ve starých civilizacích. Učenci, historikové, lidé zabývající se náboženstvím se ohlíželi na Řecko a Řím a Palestinu, ale nyní pohlížejí raději na přítomnost a na budoucnost a usilují o to, aby učinili svět lepším, bohatším, plnějším a aby to vykonali ze své vlastní iniciativy.

Byla to doba, v níž nastala průmyslová revoluce a změnila tvář světa a životy lidí. Idealisté snili o reformě a usilovali o ni nejenom v národním, ale v celosvětovém měřítku. Ve všech sférách života se zrodily nové naděje a žádaly naplnění. Jak plynulo století, začaly se objevovat náznaky původu a významu tohoto všeobecného nutkání.

Židé od prvního a druhého století přestali být územně a politicky národem, přesto žádný národ nelpěl pevněji na smyslu pro národnost než oni. Po dobytí Jeruzaléma v roce 70 našeho letopočtu byli za Titovy vlády vyhnáni ze Svaté země, a znovu, daleko nemilosrdněji, asi o šedesát let později za Hadriána, byli rozptýleni mezi téměř všechny národy země a trpěli veškerými druhy ponížení a bídy dobrých šestnáct století. Avšak nyní v osmnáctém století se mezi nimi poprvé začal prosazovat národní život. Byl čas pro židovskou renesanci. V Evropě a Americe jim jeden národ po druhém začal pomalu vracet práva, která jim po dlouhá staletí byl upírána. Roku 1723 udělil Ludvík XV. Židům povolení vlastnit ve Francii nemovitý majetek. Ve stejném roce je Anglie uznala za anglické poddané. Roku 1738 otevřel Karel VI. v Dánsku Židům veškeré živnosti. Roku 1750 udělil Frederik II. Židům toleranci ve svém dominiu. Josef II. otevřel v roce 1780 Židům školy a univerzity v říši a povolil jim provozování jakékoli živnosti nebo založení výroby. V roce 1788 jmenoval Ludvík XVI. ve Francii královskou komisi, "aby přepracovala podle zásad práva všechny zákony týkající se Židů". A tak výčet pokračuje.

Národ Spojených států amerických byl první, který do svých zákonů vtělil zásadu, že křesťané a Židé jsou v právech a výsadách před zákonem rovni (roku 1776).

Stejný proces postupných výsad pokračoval v devatenáctém století a rok 1844 byl zvláště důležitou dobou, neboť tehdy turecká vláda zaručila Židům ochranu před pronásledováním po celém ostomanském území, což samozřejmě zahrnovalo Svatou zemi, ačkoli teprve v roce 1867 jim Vysoká porta udělila právo vlastnit nemovitý majetek v zemi jejich otců.

Co mohlo toto všechno znamenat jiného než přiblížení druhého Kristova příchodu?

Současně s tímto židovským osvobozením v osmnáctém století zaplavilo tiše myslí Evropanů nutkání nové duchovní síly, nutkání, jehož počátky lze sotva vystopovat; vneslo však postupně do lidských myslí nového ducha naděje a podnikavosti a štěstí a tvořivé síly a stálým stupňováním na přelomu století a během prvních let století devatenáctého nabylo určitého tvaru svítání nové éry na Zemi, objevení nového a lepšího světa za Boží pomoci, a v křesťanských kruzích návrat Krista a sestup království Božího z nebe."

Básník Wordsworth podává vynikající dobový popis nové tvořivé radosti, která se v té době tajemně vznášela nad světem, a důvěry, jež ovládla srdce lidí.

"To bylo blaho v onom jitra vůbec žít,
však mladým být, to bylo samo nebe! Ten čas ...
Kdy zdálo se, že Rozum prosadil svá práva
a soustředěně směřoval k svým cílům -
že kouzelnice líp by prospět neuměla
těm dílům, která kvetla v jeho jménu!
A ne pár šťastných míst; to celá Země
se přioděla krásou příslibu - jenž dává
(jak by jej možno bylo nepocítit
ve stinném loubí samotného ráje)
poupěti přednost před kvetoucí růží.
Kdo nebyl by se probral při vidině
že přijde netušené štěstí? Ba i netečné
to zvedlo, kdežto nadšenci - ti byli bez sebe! ...

Ted' měli pomocníky pro tužby svých srdcí
a z čeho tvořit, přímo po ruce, -
jen uposlechnout výzvu, vyzkoušet svůj um,
ne v Utopii - nebo v bájném podsvětí -
anebo na ostrově trosečníků, nebe samo ví!
Ne, tady na světě, na tomhle světě,
jenž je náš - na tomto místě, na němž nakonec
najdeme štěstí, nebo zcela selžeme."

Preludium, Kniha XI a X32

Avšak na konci osmnáctého století a během prvních desetiletí století devatenáctého tušení nábožensky založených lidí hovořila jasnějším jazykem. Poryv lyrických pozdravů vítal blížící se příchod království:

"Už končí noc a nadchází nám ráno:
Tak vzbud' se! Slyším soustředěný šum
cyklů a moří, věštbu tisícům,
já vidím slávu, o níž bylo psáno
jež ozařuje společný náš dům."

Frederick Tennyson (1807 - 98)

"Tak tomu jednou bude: lepší rod,
než kdy ho poznal svět, pak vstane,
s pochodní svobody v duši
se světlem poznání ve zraku ...

Nové umění vykvete z ušlechtilějšího lidu
a jasnější hudba rozezná nebesa
a každý život bude písní
až se celá země stane rájem."

J. A. Symonds (1840 - 93)

"Den Páně je na dosah, na dosah:
Jeho bouřemi duní to v mracích:
hladové národy na žocích zlata spí;
Spáči vzdychají ze sna;
Nejtmaší noc je před úsvitem;
Když bolest je nejprudší, dítě se zrodí,
A den Páně je na dosah ...

Kdo vzdychal by pro zašlý zlatý věk,
Když je s námi Pán všech věků?
Pozdvihne srdce polnice Boží,
Kdo trpěl, ted' nemá se bát.
Věk zlata měl v sobě i železo,
A přemírný světec je rozhodný,
V den Páně, co je na dosah."

Charles Kingsley, Den Páně, naps. 1849

Básníkově nadšení překročilo Atlantik. Dotklo se Whittiera. Julii Ward Howeovou pohnulo v roce 1861 k napsání Hymny bitvy o republiku.

"Mé oči zřely slávu, v níž k nám přichází náš Pán;
On vydusává šťávu tam, kde hrozny hněvu jsou;
On vyslal strašný blesk, kterým se zalesk jeho meč;
Jeho pravda kráčí dál."

Od takových veršů se liší Shelleyho apokalyptické práce, lyrická díla jako Óda na západní vítr, prózy jako Vzpoura islámu, a zvláště jeho velké básnické drama Odpoutaný Prométheus, které mnozí kritikové považují za nejvznešenější báseň v anglickém jazyce. V této básni se neobjevuje apokalyptická forma, ani se neuzívá žádného křesťanského tvoření obrazů. Námětem dramatu je vpravdě a skutečně současný příchod

království. Hrdina je boží člověk, dojatý láskou a soucitem s lidstvem v jeho nevědomosti a chybování a bídě, který skrze dobrovolnou oběť a veliké utrpení pro lidstvo vyzývá a nakonec ničí princip zla tím, že svrhne do propasti Tyrana z jeho trůnu a tím navždy vykoupí lidskou rasu. Sám vesmír se zaraduje, že sdílí celosvětovou obrodu všech žijících stvoření.

Nejen samotní básníci, ale většina lidí ve městě i na venkově, vysoko i nízko postavených, vzdělaných i nevzdělaných, pociťovala tuto novou nadsmyslovou sílu burčující svět. Byla to doba náboženského obrození, budování kostelů, rozšíření misionářů; ústředním motivem přitom vždy byla víra v nastávající Kristův příchod.³³ Po celou generaci a více muži a ženy všude snili, přemýšleli, rozmlouvali a diskutovali o tomto příchodu. Setkávali se v kostele a kapli, na ulici a u silnice, pořádali shromáždění a táborová setkání, která trvala dlouho do noci. V mnoha částech Anglie, Jižního Walesu, na mnoha místech Spojených států od Východu na Středo západ se šířil zápal očekávání. Byly zakládány sekty adventistů, z nichž několik vytrvalo dodneška, jako svatí soudného dne a adventisté sedmého dne. Toto cítění v té nebo oné podobě bylo tak silné, že očekávání vykupitele trvalo po celé devatenácté století, a objevující se znovu v apokalyptickém výkladu poselství, jenž charakterizoval komunismus a fašismus, svádělo nejednoho diktátora k tomu, aby se považoval za vykupitelskou bytost.

Lze zhruba říci, že po dvě století ovlivňovala tato nová vlna síly veškerý západní svět kromě jedné části, institucí, které se prohlašovaly za strážce náboženské pravdy a vyhledávaly, že mají monopol na očekávání Krista podle Jeho rozkazu. Staré zavedené historické křesťanské církve nijak nereagovaly a nejevily zájem. Falešní prorokové provedli své zkázonosné dílo s naprostým úspěchem. Jejich výklady náboženských dějin byly tak zcestné, že Kristus skutečně přišel a nikdo nebyl tak naprosto neinformovaný o jeho přítomnosti jako ti, kdo se sami zvolili za jeho zvláštní strážce.

Kapitola jedenáctá

Báb34

Celou Biblií prochází téma namáhavé cesty ke království Božímu a jeho slibované dosažení je vykresleno s vřelostí a svěžestí a bezmeznou radostí. Tyto nádherné obrazy byly po stovky a více generací zápasícímu plemeni zdrojem útěchy a štěstí. Avšak bible nikde nelíčí niternost tohoto království, ani nevysvětluje, proč má království přijít v konkrétní etapě cesty člověka. Ježíš výslovně připouští, že měl říci další věci, a uvádí jako důvod zatajení znalostí, že lidstvo Jeho dní nebylo tak pokročilé a zralé, aby své budoucí zážitky pochopilo.

Avšak nyní přišel a odešel Hlasatel království. Pečeť proroků podobně přišla i odešla. Další velkou duchovní událostí byl skutečný příchod království, které oba tito zjevovatelé ohlásili.

Bábem království skutečně začíná. Je jak zjevujícím prorokem přinášejícím své vlastní řízení a zákony, tak také předchůdcem Jediného, Bahá'u'lláha, který přináší zjevení nepoměrně větší než Bábovo.

Jeho zjevení, stojící na konci celého prorockého cyklu,³⁵ obsahuje podle popisu dvacet pět z dvaceti sedmi písmen veškerého vědění; a s ním má každý minulý prorok zvláštní úmluvu týkající se toho, koho ohlásil, Nejvyššího vykupitele světa. Tak stojí na soutoku prorockého cyklu, jenž je uzavřený, a Věku naplnění, jenž se nyní otevírá. Éra Bahá'í začíná jeho Prohlášením večer 22. května 1844 a uvádí Věk pravdy. Tvořivé síly, které předává, dávají lidstvu schopnost dosáhnout zralosti, jež mu časem a ve spojení s ještě větší silou vyvíjenou Bahá'u'lláhem umožní dosáhnout ustavující jednoty lidské rasy.

Každému duchovně netrpělivému člověku by Bábovo Prohlášení naznačovalo, že království Boží opravdu přišlo. Žádné dřívější zjevení, dokonce ani Ježíšovo, nevydalo vladařům světa výzvu prohlašující soběstačnost své Věci, odhalující marnost jejich pomíjivé moci a vyzývající panovníky, aby všichni do jednoho odložili svou nadvládu a rozšířili Jeho poselství do zemí jak východních, tak západních. Avšak takovým lidem jako perským představitelům podobné požadavky jen dokázaly, že autor je bezpochyby šarlatán a pravděpodobně není při smyslech, a že jeho Věc se rychle zhroutí svou vlastní vahou.

Postup Bábova učení nedržel nikdy krok s žárem jeho vlastní touhy. Jeho pouť do Mekky nepřinesla žádné viditelné ovoce, a při návratu byl zatčen a pod eskortou dopraven do Šírázu, kde ho při veřejném přelíčení krutě zasypávali ranami a propustili ho jen na čestné slovo. Jeho učedníci roznášející jeho poselství po zemi se všude setkávali s odporem a často byli týráni a pronásledováni. Někteří byli mučeni a několik bylo zabito.

Zároveň však oheň Bábových stoupců roznítíl zájem a nadšení po venkově a tržištích. Bábova vlastní výřečnost a oslnivé kouzlo mu získalo mnohé sympatie. A když po dvou a více letech vrchní úředníci církve a státu zvážili situaci, zjistili, že Báb uchvátil ve významném městě Shí'ih v Isfahánu srdce vysoko i nízko postavených a že jeho Věc se nyní šíří v třídě obchodníků, v armádě a mezi pozemkovou šlechtou. Naprosto zděšením výsledkem své nepozornosti vytvořili pečlivě vykonstruovaný plán, který hodlali nemilosrdně provádět, dokud nebude toto ohavné odpadlictví (jak o něm smýšleli) potlačeno.

V roce 1847 byl Báb převezen na osamělou horskou pevnost v Ádhírbájánu a tam uvězněn nejprve na hradě Máh-kú a pak Chihríq, kde strávil krátký zbytek svého života. Mullové z města Shí'ih odsoudili jeho učení a od svých řečnických pultů podněcovali shromáždění proti všem Bábovým stoupencům odvolávající se na jejich fanatismus. Bábovi stoupeni byli přepadáni, do jejich domů vnikali nepřátelé a plenili je, jejich ženy byly týrány. Soudy neposkytovaly žádnou ochranu, žádné odškodnění. Bábovi stoupeni byli prakticky postaveni mimo zákon.

Ve třech obcích, v Tabarsí, Nayrízu a Zanjánu, byli Bábovi stoupeni zahrnutí do úzkých a zdolání až královskými vojsky využívajícími křivé přísahy a zrady stejně jako početní převahy.

Bábovi stoupeni, hluboce rozhněvaní hrubým uvězněním svého milovaného pána, se jeho jménem bránili tak úspěšně, že nový předseda vlády rozhodl naráz ukončit tento konflikt odsouzením Bába k smrti, ať s právním zdůvodněním nebo bez něj. Báb byl převezen z Chihríqu do Tabrízu, kde ho zastřelili.

Příležitost jeho mučednické smrti poskytuje duchovní historii mučednictví nepochybný zázrak doložený svědky na obou stranách.36 Báb byl zavěšen provazem na trámu zapuštěném do zdi vězení, oblíbený žák byl zavěšen přes jeho prsa. Jako palebná jednotka byl vybrán křesťanský oddíl a jeho plukovník, poděšený myšlenkou, že by měl pozvednout ruku proti tak svatému muži, úpěnlivě prosil Bába, aby mu promínil spáchání tak veliké svatokrádeže. "Řiď se příkazy", řekl Báb, "a budou-li tvé úmysly upřímné, Všemohoucí je jistě schopen ulevit ti do tvé zmatenosti."

Těsně před popravou si Báb vzal stranou svého tajemníka Siyyida Husayna k důvěrnému rozhovoru v jedné z vězeňských místností. Dozorce je přerušil a přikázal Bábovi, aby ihned odešel. "Dokud jsem mu neřekl všechny ty věci, které si mu přeji povědět", varoval Báb dozorce, "nemůže mě umlčet žádná pozemská moc. I kdyby byl proti mně vyzbrojený celý svět, nebude schopný zabránit mi v naplnění mého úmyslu do posledního slova." Pak odešel s dozorcem.

Křesťanský oddíl zahájil palbu na Bába a jeho žáka připoutané k dřevěnému trámu, a když se rozptýlil kouř ze sedmi set padesáti pušek, spatřilo dvacet tisíc diváků, že Báb zmizel a jeho žák stojí nezraněný na zemi. Následovalo horečné pátrání a Bába objevili, jak dokončuje rozhovor se svým tajemníkem. "Domluvil jsem se Siyyidem Husaynem", řekl. "Teď můžete přikročit k vykonání svého záměru."

Křesťanský oddíl odmítl v popravě pokračovat. Jeho místo zaujali muslimové a Báb i jeho žák byli bezodkladně zabiti.

Jejich těla vyhodili do vodního příkopu, ale učedníci je zachránili, a nyní spočívají ve Svaté zemi v krásném mauzoleu vybudovaném tisíci věřících ze všech končin světa.

Bábovi stoupeni se nenechali odradit dokonce ani popravou svého pána a stále se obraceli k jeho Věci.

O dva roky později se dva neznámí a nezodpovědní mladíci pokusili úkladně zavraždit šáha a tím poskytl kněžím záminku, kterou hledali. Po celé Persii byli Bábovi stoupeni vyhledávání a pronásledování a muka trýznění a masakru neustala, dokud se půda Persie nezbarvila do ruda krví mučedníků a představitelů vlády nepocítovali naprostou jistotu, že Bábova víra je mrtvá a nebude nikdy moci znovu povstat.

Kapitola dvanáctá

Bahá'u'lláh

Bahá'u'lláh odvozoval svůj původ od Abrahama skrze jeho ženu Katurah, a tím naplňoval proroctví Abrahamovi, že v něm budou požehnány všechny rodiny na zemi.

Pro čtenáře anglicky psaných pramenů je těžké dozvědět se něco více Bahá'u'lláhově mládí. Víme však, že se narodil 12. listopadu 1817, dva roky před Bábem. Od dětství projevoval známky zázračnosti a síly. Když byl ještě dítě, zdál se o něm jeho otcí sen, který popisuje Nabíl.

"Objevil se mu Bahá'u'lláh, jak plave v obrovském nekonečném oceánu. Jeho tělo prozařovalo vodu třpytem, jenž osvětloval moře. Kolem jeho hlavy, kterou bylo nad vodou zřetelně vidět, se paprskovitě rozbíhaly všemi směry jeho dlouhé jantarově černé vlasy a vznášely se ve veliké hojnosti nad vlnami. Jak snil, shromáždilo se kolem Bahá'u'lláha množství ryb a každá se pevně držela konce jednoho vlasu. Následovaly ho oslněny září jeho tváře, ať plaval kterýmkoli směrem. Třebaže jich byl veliký počet a pevně se držely jeho vlasů, zdálo se, že se mu ani jediný vlásek nevytrhl z hlavy, ani ho nepostihlo sebemenší zranění. Volný a ničím neomezený se pohyboval nad vodami a všechny ryby ho následovaly.

Ve zír37, na něhož sen velmi zapůsobil, povolal jasnovidce, který v tom kraji získal věhlas, a požádal ho, aby mu sen vyložil. Tento člověk, jakoby inspirovaný tušením Bahá'u'lláhovy budoucí slávy, prohlásil: "Nekonečný oceán, který jsi, ó vezíre, spatřil ve snu, není nic jiného než svět bytí. Bez cizí pomoci a sám dosáhne nad ním tvůj syn svrchované nadvlády. Kdykoli se mu zlíbí, bude postupovat bez omezení. Nikdo neodolá jeho postupu, nikdo mu nebude překážet v cestě. Množství ryb značí rozruch, který vyvolá mezi lidmi a

rody země. Kolem něho se shromáždí a k němu přilnou. Bude ujištěn o spolehlivé ochraně Všemohoucího, tento sběh lidí nikdy neublíží jeho osobě, ani jeho bezpečnost nebude ohrožena jeho osamělostí na moři života".³⁸

Bahá'u'lláh miloval lidi, zvláště děti. Rád se jimi obklopoval a ony ho milovaly. Od dětství ho těšil život na venkově mezi stromy, květinami a jízdou na koni.

Pocházel z urozené a bohaté rodiny, která po dlouhou dobu vynikala v politické sféře; on sám byl vybaven darem výřečnosti jako řítící se bystřina. Jak ubíhala léta, neprojevoval žádný sklon k politickým záležitostem, ale trávil čas péčí o potřebné, chudé a nemocné. Když zemřel jeho otec, nastoupil řízení velkého majetku a oženil se s dcerou známého vezíra. Její záliby se podobaly jeho a stali se známými jako Otec chudých a Matka útěchy.

Jednoho dne, když bylo Bahá'u'lláhovi 27 let, přinesl mu posel balíček obsahující rukopis napsaný Bábem a poslaný rukou jeho prvního žáka Mullá Husayna. Z tohoto dokumentu se dozvěděl, že království Boží, tak dlouho zbožnými očekávané, nakonec skutečně přišlo, že Báb se prohlásil za jeho proroka a zosadil po Persii své posly, aby ohlásili svítání nového dne. Dokument nebyl nic jiného než několik stran Qayyúmu'l-Asmá, "první, největší a nejskvělejší" z Bábových prací, jejíž první kapitola zjevil v noci svého prohlášení. V ní vyzval šáha a krále a prince země, aby uznali jeho postavení, a povolal dokonce lidi ze Západu, aby přistoupili a uvítali ho.

Když si Bahá'u'lláh přečetl část tohoto rukopisu, ihned poznal, že duchovní tón spisu je stejný jako v koránu, a přijal jeho poselství. Ihned odsunul stranou všechno pomyšlení na své osobní zájmy, a bez ohledu na své bohatství, svůj společenský věhlas, své mládí, nadání a skvělou budoucnost, která se mu otvírala, přijal Věc neznámého obchodníka³⁹ a začal jí s největší horlivostí sloužit. I když si dlouho předtím musel uvědomit božskou podstatu postavení, které vlastně patřilo jemu samotnému, Bahá'u'lláh se okamžitě připojil k Bábovým stoupencům a nikdy nikomu neprozradil své vlastní skutečné postavení.

Během let Bábova duchovního působení se projevoval jako oddaný a věrný pomocník nejen díky svému vynikajícímu charakteru a mimořádným schopnostem, ale také díky svému upřímnému nadšení a osobní oddanosti Bábovi.

Tito dva prorokové se na této zemi nikdy nesetkali, ale úzce se stýkali prostřednictvím dopisů i jinak. Oba dva trpěli pro Věc a vzájemně se v tom předstihovali. Bahá'u'lláh byl třikrát zbičován jako Bábův stoupenec, třikrát uvězněn, a Báb byl třikrát potrestán stejným způsobem. Po konferenci v Badasht se šáh Mohamed rozhodl odsoudit Bahá'u'lláha na smrt, ale zemřel příliš brzy na to, aby svou hrozbu uskutečnil. Právě Bahá'u'lláhovi poslal Báb svůj nejceněnější osobní majetek (své pero a prsten), když cítil, že se blíží jeho mučednická smrt; Bahá'u'lláh za noci Bábovy popravy zařídil, aby několik učedníků vyneslo tělo z vodního příkopu, do něhož bylo vhozeno, a skryli je na bezpečném místě.

V době pokusu o zavraždění šáha bydlel Bahá'u'lláh v Lávásánu jako host velkého vezíra. Odmítl ochranu a bezpečí, které mu úřady nabízely, a šel do sídla Císařské armády v Níyávaránu; odtud byl odveden pod eskortou a v řetězech s nepokrytou hlavou a bosými nohama do Teheránu. Tam byl ihned uvězněn v Sýáh-Chál, nejstrašnějším ze všech vězení v hlavním městě.

Bahá'u'lláh ve své epištole Synovi vlka popisuje místo, v němž se nachází: "Na čtyři měsíce jsme byli uvrženi do místa, pro jehož odporost nelze naléztí přirovnání... Kobka byla zahalena do neproniknutelné temnoty a naši spoluvězňové čítali téměř sto padesát duší: zloději, vrahové a lupiči. Ač přeplněné, nemělo toto místo jiného otvoru nežli chodby, kterou Jsme vstoupili. Žádné pero nemůže ono místo vyobrazit ani žádný jazyk popsat jeho odpuzující zápach. Mnozí z mužů neměli ani šaty, ani houně, na které by se uložili. Jen Bůh sám ví, čím Jsme prošli v tomto odporně zapáchajícím, zasmušilém místě!" (str. 20-21).

Takové bylo místo a taková příležitost, kterou Bůh zvolil pro povolání Bahá'u'lláha do prorockého úřadu a k nastoupení Jeho panování.

Nezávislý prorok má dvojí postavení: jedno božské a druhé lidské. Jeho základní bytost je božská. Jako takový je slovem Božím. Kitáb-i-Íqán o těchto bytostech tvrdí: "Tato posvěcená Zrcadla ... jsou jedno vedle druhého pozemskými zmocněnci Toho, Jenž je Středem vesmíru, jeho Esencí a Konečným Záměrem. Od Něj pochází jejich znalost a moc, od Něj je odvozena jejich svrchovanost. Krása jejich vzezření je jen odleskem Jeho podoby a jejich zjevení znakem Jeho nesmrtelné slávy...." (str. 99-100).

A opět v téže knize se píše: "I když se tyto starodávné bytosti narodily z lůna matky, sestoupily ve skutečnosti z nebe z vůle Boží. Ačkoli žijí na této zemi, přece jsou jejich skutečným obydlím útočiště slávy v království nebeském. Zatímco se procházejí mezi smrtelníky, vznášejí se na nebesích božské přítomnosti. Bez doteku nohou kráčejí po stezkách ducha a bez křídel stoupají do ušlechtilých výšin božské jednoty. Každým prchavým dechem obsáhnou nezměrnost mimozemského prostoru a každým okamžikem přecházejí království viditelného a neviditelného. ... Jsou vysláni nadsmyslovou mocí Boží a vyzvednuti ušlechtilou vůlí Boha, nejmocnějšího Krále. Toto je míněno slovy: "přicházející v oblacích nebeských" (str. 67, vyd. v USA).

Procházejí však velmi určitými, dojemnými a děsivými zkušenostmi, když si Bůh přeje, aby začalo jejich poslání a byla odhalena plná moc svrchovanosti, jež jim náleží. Každý prorok prochází těmito zkušenostmi a často se mu zdají naprosto zdrcující. Čteme o Mojžíšovi, jak upadl do mdlob, a o Mohamedovi, který běžel domů a úpěnlivě prosil svou ženu Khadíjih, aby ho zabalila do pláště. Tento zážitek úplně změnil vztah mezi

Bohem všemohoucím a prorokem, ale neznamená nutně rozdíl mezi prorokem a lidmi, pokud si to prorok sám nevyvolí. Například o Ježíšovi se má za to, že byl povolán k svému poslání v době, kdy ho Jan pokřtil v Jordánu, avšak otevřeně se nevysslovil až do svého prohlášení k židovské veleradě poslední noc svého života.

Bahá'u'lláh toto povolání popisuje v dopisu šáhovi následujícími slovy: "Byl jsem jen člověk jako ostatní, na Svém loži spící, když hle, vánky Všemohoucího Mne ovály a naučily Mne znalosti všeho bytí. Není ze mne, však od Toho, Jenž je Všemocný a Vševedoucí. A On přikázal Mi hlas mezi zemí a nebesy pozvednouti a pro to Mne potkalo to, co způsobilo, že každý chápající člověk zaslzel. Nastudoval jsem vědomosti mezi lidmi dneška ani jsem jejich školy nenavštěvoval. Ve městě, v němž jsem přebýval, se otaž, abys mohl být ujištěn, že nejsem z těch, kdož lživě mluví."

O mnoho let později vypráví v epistole Synovi vlka, jak jedné noci se ve snu ozývala ze všech stran tato vznešená slova: "Při tobě Samém i při inkoustu Tvého Pera, vpravdě vítězným Tě učiníme. Tím, co Tě potkalo se nermut ani se neobávej, neb v bezpečí přebýváš. Zakrátko Bůh vyzvedne pokladnice země - ty, kteří Tobě Samému i Tvému jménu, jímž Bůh oživil srdce těch, kteří Jej rozpoznali, nápomocni budou."

'Abdu'l-Bahá upozornil na to, že když dojde k tomuto povolání, je prorokův zážitek čistě fyzický. Prorokova osobnost se nemění. Zůstává přesně stejný.⁴⁰

Tak se stalo, že Bahá'u'lláhovo období začalo v roce 9 (1853 našeho letopočtu, 1269 muslimské éry), jak už Báb naznačil, v době, která prostoupila celý svět nepředstavitelnými vnitřními silami. Pokus o zavraždění šáha se stal 15. srpna 1852; Bahá'u'lláh byl uvržen do vězení Sýáh-Chál téměř bezprostředně nato, a asi uprostřed října přišlo jeho Boží povolání a obdařilo ho plností moci svrchovanosti, která se dostavila s jeho Božím posláním. O dva měsíce později bylo prokázáno, že v jakékoli souvislosti s tímto zločinem je nevinný; účinně ho obhajovali jeho přátelé a ruský velvyslanec.

Po osvobození ze Sýáh-Chálu Bahá'u'lláh zjistil, že je stále šáhovým vězněm dohnáným téměř k chudobě konfiskací veškerého svého majetku a že je odsouzen k vyhnanství ze své rodné země do Bagdádu v Iráku, kam má odejít do jednoho měsíce.

Během deseti let, která strávil v Bagdádu, dosáhla jeho proslulost a osobní vliv nejvyššího bodu. Jeho vliv byl tak veliký, že postupně rozšířil mezi Bábovými stoupenci povzbuzení a naději a důvěru v jejich víru nejen ve svém okolí, ale dokonce mezi osamělými vesničkami Persie. Jednal stále jako Bábův stoupenec a nepřekročil meze Bábova učení; učinil víru všeobecnější než dříve a vynesl do popředí Bábovo dluho zneužívané učení; pozvedl náboženství na vyšší úroveň. Jeho intuitivní porozumění Písmu přivádělo k úžasu a přitahovalo poutníky Bábova vyznání ze všech stran, přitáhlo také horlivé muslimské studenty z Karbilá a Najaf. Jeho skromný domov se stal stálým útočištěm lidí hledajících odpovědi na duchovní otázky. Stejný jedinečný duch Boží lásky tolik zaplavující jeho spisy pocítovali jeho druhové v původní intenzitě a získal mu jejich lásku a oddanost do té míry, jakou zachycují kronikáři té doby. I přes chudobu oslavovaly radostné svátky jejich lásku k němu, a mnohé spisy dosud dosvědčují, že jeho pokojík byl považován za cestu do ráje, jaký lidská srdce nikdy předtím nepoznala. Etická úroveň sdružení Bábových stoupenců se pozdvihla k nepoznání a dobré jméno víry se začalo šířit na všechny strany. Jeho velké náboženské zjevení, Kniha jistoty⁴¹ sepsaná v Bagdádu, shrnuje na dvou stech stranách velký celosvětový plán spásy a vysvětluje nejen velké ústřední pravdy Boží metody zjevení, ale také těžkosti výkladu, jež odjakživa působily nesváry mezi velkými světovými náboženskými systémy.

Bahá'u'lláhův vzestup do výšin brilantnosti a duchovní síly byl tak rychlý, že pohnul církevní úřady takových sousedních měst jako Karbilá k hořké žárlivosti. Společně se radily, jak se Bahá'u'lláha zbavit. Vysvětlovaly, že je ještě stále příliš blízko Persie, než aby byl neškodným sousedem, a přesvědčovali šáha, že by měl být odsunut do větší vzdálenosti; postupně vyvíjely tlak na turecké vládní úředníky, aby nad Bahá'u'lláhem udržovali přísnější dohled. Bahá'u'lláhův nepochybný vliv mezi lidmi a mnoha vůdčími osobnostmi v Bagdádu způsobil, že byl podezírán z osobních záměrů. Do roku 1863 zajistili nepřátelé jeho odsouzení do exilu v Konstantinopoli.

Když uplynulo deset let od Bahá'u'lláhova povolání, uzrál čas pro otevřené vyhlášení moci a svrchovanosti, které už tak dluho zaplavovaly jeho duši. V krásné zahradě Najíbíyyih na březích řeky za Bagdádem ustanovil Bahá'u'lláh na 21. dubna dvanáctidenní velký svátek Ridván, který se slaví jako nejradostnější a nejjasavější ze všech svátků Bahá'í. Bahá'u'lláh vzal před svými následovníky a celým světem na sebe nejvyšší pravomoc, kterou obdržel od Nejvyššího v době svého povolání. Nyní nastoupil Ježíš Kristus na svůj trůn v moci Boha otce. Nyní na sebe převzal panovnickou moc plnosti Boží síly, a tak se ustanovil Svrchovaným pánem všeho, co je v nebi a na zemi.

Význam tohoto svátku pro něho samotného i pro svět je vyjádřen tím, že ho nazývá "králem slavností", "dnem Božím". Ve svém největším díle Aqdas⁴² jej charakterizuje jako den, kdy "všechny stvořené bytosti byly ponořeny do moře očištění". V jiné desce o něm hovoří jako o dni, kdy "větřík odpuštění zavanul na veškeré tvorstvo". A opět píše: "Radujte se s neobyčejným veselím, ó lidé Bahá, neboť přivoláváte ke vzpomínce den nejvyšší blaženosti, den, kdy promluvil jazyk Boží, když Bůh odešel ze svého domu a ubíral se k místu, z něhož rozšířil na všechno tvorstvo slávu svého jména, jména Milosrdného".

Tento den musí zajisté být největším dnem v dějinách lidstva.

Kapitola třináctá

Provolání ke králům

Ihned po svém vyhlášení v Ridvánu se Bahá'u'lláh se svou společností vydali na dlouhou cestu do Konstantinopole. Zde zůstali jen čtyři měsíce; sultán je uprostřed zimy za nejdrsnějšího počasí vyslal na třetí cestu do vyhnanství. V Adrianopoli zůstal Bahá'u'lláh asi čtyři roky, a v roce 1868 byl poslán do svého čtvrtého a posledního exilu, tentokrát do 'Akká', vězeňského města, o němž se tvrdilo, že i ptáci padají mrtví, když nad ním přelétají.

Během tohoto období a zejména během svého pobytu v Adrianopoli Bahá'u'lláh vyhlásil ve velkých Deskách své postavení a své poselství vladařům světa. Některá z nich mají pro křesťanské čtenáře ze Západu zvláštní důležitost; zaprvé Bahá'u'lláhova Deska adresovaná kolektivně králům země a vydaná roku 1864, a zadruhé jednotlivé jeho Desky čtyřem hlavním panovníkům Evropy. První z nich popisuje Strážce⁴³ jako nejzávažnější ze všech Bahá'u'lláhových Desek⁴⁴; v ní vyzývá všechny krále a církevní vládcy světa, aby se k němu obrátili a řídili se jeho diktátem. Jaký by takový dokument mohl mít pozoruhodnější úvod než je tento:

"Ó králové země! Poslyšte Boží hlas ... pronášející slova: 'Není jiného Boha než On, Skvělý, Všemohoucí, moudrý nade všechny.'... Bojte se Boha, ó shromáždění králové, a nedovolte, abyste sami byli zbaveni jeho nejušlechtlejší milosti. Odvrhněte tedy věci, jež vlastníte, a pevně se chopte jilce Božího, Vzneseného, Velikého. Obráťte svá srdce k tváři Boží a vzdejte se těch, které vám vaše touhy napovídaly následovat, a nebud'ťe z těch, kdo zaniknou."

Pak jim Bahá'u'lláh vypráví o tom, jak Bába mučili nespravedliví a krutí perští kněží. Všechny do jednoho považuje za zodpovědné za tento zločin a požaduje, aby jej odčinili. Vyžaduje, aby naslouchali tomu, co k nim promlouvá, svým srdcem, a volá na ně, aby se zvedli a postavili se k svatému Božímu soudu.

Bahá'u'lláh jasně prohlásil, že hodlá ustavit království Boží na celém světě, nežádal však vládcy, aby mu v tomto úkolu jakkoli pomáhali. Co však vyžadoval bylo, aby uvážili, že jejich sláva spočívá v poslušnosti Bohu, nikoli v šířce nebo bohatství jejich panství; že by měli svým poddaným vládnout s největší útloucností spravedlnosti, brát ohledy na chudé mezi nimi jako na zvláštní pověření od Boha; že by měli snížit daně a smířit své rozbroje, dokud by nebyli schopni obejít se bez armád a jejich drahého vydržování s výjimkou policejních účelů.

Pokud neuposlechnou příkazů, které vydal, varoval je před jistými pohromami, těžkými a mnohými, které na ně sestoupí ze všech směrů; nebudou schopni uniknout, ale budou chyceni a pohřbeni.

Pokud jde o něho samotného, požadoval, aby králové prošetřili bezpráví, která on i jeho lidé museli snášet po dvacet let, a aby spravedlivě rozsoudili Bahá'u'lláha a jeho nepřátele.

Ujistil panovníky, že Bůh přislíbil pozvednout jeho Věc, i kdyby mu žádný vladař na zemi nepomáhal.

Tuto výzvu (jež jak Bahá'u'lláh výslovně prohlásil, byla obsažena v Nejvyšším míru) však králové jeden jako druhý ihned a s pohrdáním odmítli.

Jako skutek odpuštění Bahá'u'lláh učinil křesťanským panovníkům Evropy další nabídku. Poslal jednotlivě dopisy francouzskému císaři Napoleonovi III., papeži Piovi IX., královně Viktorii a caru Alexandrovi a žádal od nich pomoc při zřízení království Božího mezi národy. V té době byl Napoleon nejmocnější a nejskvělejší z evropských vladařů a Bahá'u'lláh mu nabídl vedoucí postavení v tomto velkolepém podniku. Vyzval Napoleona, aby zavedl nové zjevení a napsal mu, že duchovenstvo, které se drželo starého uctívání Boha a odmítalo nové, bude jako spadlé hvězdy a ztratí své postavení a autoritu. Odhalil Napoleonovi několik velkých nových základních myšlenek nové víry; vysvětlil mu poslušnost náboženství, jak islám následoval po křesťanství, křesťanství po židovství, Mojžíš po Abrahámovi. Prohlásil, že jeho vlastní poslání je obrodit a sjednotit celé lidské pokolení, na které bude pohlíženo jako na jednu velkou rodinu, vlastně jako na jediného člověka, jedinou duši v mnoha tělech. Tvrdil, že je třeba vzdát se síly, které se až dosud užívalo při učení, a užívat pouze metod přesvědčování a moudrosti, a že účinné učení bude záviset na nestrojené upřímnosti učitele. Napsal, že by mniši měli opustit své kláštery, ženit se a žít společně s lidmi, a že celibát není a nikdy nebyl schválen Všemohoucím jako lepší způsob života než manželství.

Vyzval Napoleona, aby se vzdal své koruny, nebo, podrží-li si ji, aby ji užíval je ke službě Bohu, a slíbil zajistit Napoleonův úspěch v uskutečňování Jeho, Bahá'u'lláhova, programu. Bude považován za krále světa.

Zároveň Napoleonovi sdělil, že projevil neupřímnost a nestoudnost; odplata bude následovat, a jestli bude otálet v uposlechnutí Bahá'u'lláha, bude naprosto ponížen a svržen a ztratí všechno.

Napoleon odpověděl pohrdavým odmítnutím. Do roka byl poražen u Sedanu a ztratil svou říši a svůj trůn.

Bahá'u'lláh oznámil papeži Piovi IX., že "ten, kdo je Pánem pánů, přišel", a kdo je skála (čímž mínil Petra), vykřikl: "Hle, Otec přišel, a co jsi slíbil v království se naplnilo." Vyzval ho: "Povstaň ve jménu svého Pána, Boha milosrdenství, mezi národy země a uchop pohár života odvážnými rukama a upij z něho jako první, a pak jej nabídní takovým, kteří se k němu obracejí mezi národy všeho náboženství. ... Prodej všechny vyšperkované ozdoby, které ti patřily, a spotřebuj je na cestě Boží. ... Zanech své království králům a opusť svůj příbytek ... vychaluj svého Pána mezi nebem a zemí."

Bahá'u'lláh připojil výzvu ke Kristovým následovníkům stylizovanou jazykem nejvřelejší lásky a touhy a naléhal na ně, aby uznali království Boží a shromáždili se v něm; jiní tam již vstupují, ačkoli na to nemají přednostní právo.

Papež dopis zcela ignoroval, a příští rok byl ranou méně dramatickou než ta, která postihla Napoleona, ale neméně významnou, násilím zbaven dočasné vlády, jíž se odmítl vzdát dobrovolně, a stal se vězněm Vatikánu.

Letopočet 1870 tak můžeme považovat za rok označující rozklad a úpadek západní civilizace.

Královně Viktorii Bahá'u'lláh odhalil, že proroctví evangelia se naplnila jeho příchodem, a nabídl jí modlitbu mimořádně něžnou ve své náladě, jíž by mohla užívat, když by se k němu obrátila, jak ji napomínal. Chválil ji za dvě opatření, která byla nedávno přijata v duchu nové doby, jednak za zastavení obchodu s otroky, jednak za rozšíření volebního práva. Dlouze jí psal o božském umění vládnout, vyhledával dějinné příčiny jeho selhání a naznačoval, že toto umění je nyní v nebezpečném postavení.

Jejím prostřednictvím udělil vládcům důtku za to, že odmítli Nejvyšší mír, a naléhavě jim radil, aby přijali Menší mír, který do určité míry zlepší jejich postavení.

Bahá'u'lláhův čtvrtý dopis adresovaný caru Alexandrovi II. byl stylizovaný vroucím jazykem. Radil v něm carovi, aby se pozvedl a obeznámil s jeho Věcí národy světa.

Říká se, že královna Viktorie po přečtení jeho dopisu poznamenala: "Pochází-li toto od Boha, vytrvá to. Jinak to nemůže škodit." Avšak ani ona, ani žádný další z křesťanských vládců se neobrátili k Bahá'u'lláhovi, a ani v nejmenším nedbali jeho rad.

Poznamenal o nich, že jsou nakaženi pýchou, neschopni poznat, co je pro jejich vlastní materiální zájmy nejlepší, tím méně uznat tak úžasné zjevení.

Nyní Bahá'u'lláha odmítli všichni vládcové světa a jeho odchod do 'Akká' Ho definitivně odřízl od aktivního styku se světovými událostmi. Je však třeba poznamenat, že sultán tím, že vypověděl Bahá'u'lláha do 'Akky' ve Svaté zemi, naplnil starodávné proroctví v tom smyslu, že Hospodin se tam zjeví, a tak nikdo nemohl tvrdit, že Bahá'u'lláh naplnil proroctví z vlastní svobodné vůle.

Bahá'u'lláhova víra v křesťany a v jejich podporu Jeho učení nikdy nezeslábla. Ke konci svého života napsal Nejsvětější desku⁴⁵, důležité dílo adresované křesťanům, v němž jim vytýká, jak pomalu jej uznávali, slibuje věrnost a vlevá řadu nadšených kázání na křesťany, kteří se k němu s milujícími srdci obrátí a budou sloužit jeho víře.

Přibližně ve stejné době přišel profesor cambridgeské univerzity Edward Granville Browne do styku s Bábovým světlem, stal se jeho celoživotním obdivovatelem a prováděl důkladný průzkum Bábovy historie, který ho nakonec přivedl do 'Akká', kde ho přijal Bahá'u'lláh. Tak mohl ve slavném úvodu k Vyprávění cestovatele napsat:

"Tvář, na niž jsem pohlížel, nemohu nikdy zapomenou, ač nejsem schopen ji popsat. Ty pronikavé oči jako by četly každému až z nejhlubší duše; v hustém obočí jako by dřímala síla a moc ... Nebylo zapotřebí se tázat, před kým stojím. Poklonil jsem se Tomu, Jenž je předmětem oddanosti a lásky, jakou králové mohou závidět a již vládci marně hledají!"⁴⁶

A další výrok ze rtů samotného Bahá'u'lláha, který, když byl pronesen na světovém parlamentu náboženství v Chicagu v roce 1893, prokázal, že je nástrojem, jímž se západní svět seznámí s Bahá'u'lláhovým zjevením. Tato slova pronesl Bahá'u'lláh k Brownemu během rozhovoru v 'Akká'.

"Přišel jsi navštívit vězně a vyhnance... Přejeme si jen dobro světa a štěstí národů; avšak oni považují Nás za rozněcovače sváru a rozkolu, hodného pout a vyhnanství... Všechny národy se sjednotí ve víře a všichni lidé budou jako bratři; citová pouta a jednota mezi syny člověka bude posílána; rozdílnost náboženství skončí a odlišnosti mezi rasami budou bezpředmětné... jaké je v tom nebezpečí? Přesto tomu tak bude; tyto neplodné sváry, tyto ničivé války skončí a přijde 'Nejvyšší mír'.... Nepotřebujete to v Evropě také? Není tohle to, co předpověděl Kristus? ... Přesto vidíme vaše krále a panovníky, jak nevázaněji plýtvají svými poklady na prostředky ničení lidské rasy než na ty, které by vedly k štěstí lidstva... Tyto rozbroje a prolévání krve a nesvornost musí přestat a všichni lidé musí být jako jeden rod a jedna rodina ... Ať se žádný člověk nepyšní tím, že miluje svou vlast; ať je raději hrdý na to, že miluje lidstvo. ..."47

Bahá'u'lláh zesnul roku 1892. Styk mezi Amerikou a 'Akkou' začal brzy po roce 1893, a před koncem století začali dlouhou a nejistou cestou po moři přijíždět američtí poutníci do vězeňského města, kde byl stále držen 'Abdu'l-Bahá, Bahá'u'lláhův syn.

Kapitola čtrnáctá

'Abdu'l-Bahá

Ve své písemné poslední vůli jmenoval Bahá'u'lláh svého syna 'Abdu'l-Baháa svým nástupcem a s tímto nástupnictvím se pojily pravomoci, kterých nedosáhl žádný následovník některého dřívějšího proroka. Poskytly 'Abdu'l-Baháovi postavení v náboženské historii naprosto ojedinělé. Bahá'u'lláh jej označil za střed a osu své neporovnatelné úmluvy, za dokonalé zrcadlo svého života, nechybujícího vykladače svého slova, ztělesnění veškerých ideálů a ctností Bahá'í.

Bahá'u'lláh jej nazýval Tajemstvím Božím a dále o něm psal "slovo jako znamení naší milosti vyšlo z Největší desky - slovo, jež Bůh ozdobil příkrasou Svého vlastního Já a učinil ho vladařem nad zemí a vším, co je v ní, a znamením své velikosti a moci nad lidmi na ní. ... Vzdejte Bohu díky, ó lidé, za jeho objevení, neboť on je vskutku pro vás největší záštitou, nejdokonalejším darem, a skrze něho se každé práchnivějící kosti vrací život."

Takový byl ten, který měl nyní věnovat velkou část svého času a úsilí do služeb křesťanského Západu.

'Abdu'l-Bahá byl stejně starý jako víra Bahá'í; narodil se téhož večera, kdy došlo k Bábovu prohlášení. Jako první v devíti letech rozpoznal Bahá'u'lláhovu vznešenou proměnu po jeho povolání a odešel zároveň se svým otcem do vyhnanství. V roce 1868 vstoupil s otcem do Největšího vězení v 'Akká' a zůstal v zajetí čtyřicet let, dokud ho roku 1908 neosvobodila revoluce tureckých radikálů. Roku 1910 se přes své chatrné zdraví způsobené strádáním ve vězení vypravil na návštěvu Západu a uskutečnil v průběhu tří let dvě cesty. Jeho hlavní projevy z této doby jsou zaznamenány ve Vyhlášení světového míru (Přednášky v Americe), Pařížských rozhovorech a v knize 'Abdu'l-Bahá v Londýně.

Jak dobře věděl, Západ byl nyní v nebezpečí, ačkoli křesťané Západu neměli naprosto žádnou představu o odplatě, jíž stáli tváří v tvář. 'Abdu'l-Bahá krátce vysvětlil, co se stalo, v jedné ze svých desek, která začíná těmito řádky:

"Ó armádo života! Východ a Západ se spojili, aby uctívaly hvězdy pohaslého třpytu a obraceli se v modlitbě k ztemnělému obzoru. Oba úplně zanedbali postupně dbát na hodnoty a klady Jeho náboženství. Považovali určité zvyklosti a obyčeje za základ Boží víry a na nich se pevně ustanovili. Měli sami o sobě představu, že dosáhli skvělého vrcholu úspěchu a rozkvětu, zatímco se ve skutečnosti dotkli nejskrytějších hlubin nedbalosti a úplně se připravili o štědré Boží dary."

Národy Evropy a Ameriky, k nimž se 'Abdu'l-Bahá obracel, nejen naprosto nedbaly na svůj skutečný stav, jak jej viděl On, ale zastávaly zcela opačný názor. Byly přesvědčeny, že velká a vynikající civilizace křesťanského Západu je důsledkem jejich vlastní námahy a konečným produktem všech civilizací minulosti, řecké, římské, perské, indické, čínské a egyptské, které byly pouze přípravné. Nepochybovaly o tom, že nyní jsou nejosvícenější generací nejosvícenějšího věku, jaký kdy svět poznal. Myslely si, že věda o neživé přírodě dosáhla hranic reality a prozkoumala veškeré problémy a znala vlastně všechno, co se dalo poznat. V úplnosti své moci byla nyní bílá rasa ustanovena pro materiální ovládnutí slabších národů světa a podržela by si hospodářskou, vojenskou a politickou nadvládu nad světem neomezeně.

Podobné názory zastávala mezi posluchači, k nimž 'Abdu'l-Bahá na Západě hovořil, pravděpodobně každá vzdělaná osoba, zejména v Anglii; a následující citát ze slavné historické práce vynikajícího a proslulého oxfordského vědce svědčí o tom, že takové názory na úspěchy západního myšlení převažovaly dvacet i více let po 'Abdu'l-Baháově návštěvě:

"Naše civilizace má tedy charakteristické rysy: také všude proniká a převládá. Asie, Afrika a Amerika překonávají Evropu plošnou výměrou, nesmírný počet nastálo usazených venkovanů v Asii převyšuje nejen obyvatelstvo Evropy, ale i zbytku světa dohromady. Kdyby se však mělo provést důkladné zmapování zeměkoule, zjistilo by se, že téměř v každé její části existovaly osady Evropanů, nebo stopy působení evropského způsobu myšlení. Dosud žijící původní národy na západní polokouli představují malý, nevýznamný a degenerující prvek populace. Černocho sem přivezli běloši jako hospodářskou vymoženost. Severní a Jižní Amerika jsou z velké části zalidněny evropskými kolonisty. Australasie je britská. Politické řízení Afriky padlo s problematickou výjimkou oblastí nižších partií Nilu do evropských rukou. Asie představuje podobný případ. Evropské politické vlivy jsou zjevné i tam, kde jako v Indii nebo Palestině nemají konkrétní formu přímé evropské kontroly. Myšlenky národnosti a odpovědné vlády, svobody a pokroku, demokracie a demokratického vzdělání přešly s revolučními a dalekosáhlými důsledky ze Západu na Východ.

Evropanovi je svět navíc zavázán ze neporovnatelné dary moderní vědy. Příspěvky asijských národů k dobytí přírody prostřednictvím znalostí jsou zanedbatelné a u Afričanů (s výjimkou Egyptanů) neexistují. Tiskový stroj a dalekohled, parní stroj, spalovací motor a letadlo, telegraf a telefon, bezdrátové vysílání a kinematografie, gramofon a televize spolu se všemi hlavními objevy ve fyziologii, oběhem krve, zákony dýchání a podobně jsou výsledkem výzkumů prováděných bělochy evropského původu. Sotva přeháníme, když tvrdíme, že materiální struktura moderního civilizovaného života je výsledkem intelektuální odvahy a houževnatosti Evropanů."48

'Abdu'l-Bahá samozřejmě věděl, že takové názory na význam západní civilizace jsou zcela a krutě klamné. Věděl, že Báb apeloval na národy Západu, aby vyšly ze svých měst a pomáhaly Věci Boží, a varoval celé lidstvo před "nejstrašnější, nejbolestnější Boží odvetou". Věděl, že Bahá'u'lláh řekl, že nadešel čas pro zničení světa a jeho obyvatel. "Dny se blíží ke svému konci, a přece vidíme národy země zabředlé v žalostné nedbalosti a ztracené v očividném hříchu." "Veliká, veliká je věc Boží! Blíží se hodina, kdy se dostaví čas nejprudšího zmitání! Přisahám při Tom, Jenž pravdou jest! Způsobí odloučení, jež postihne každého, dokonce i ty, kdo mne obklopují." "Pravím, ó shromáždění nedbalých! Přisahám při Bohu! Slíbený den přišel, den, kdy mučivé zkoušky vytrysknou nad vašimi hlavami a pod vašimi nohama a řeknou: 'Okuste, co vaše ruce vytvořily!'" "Blíží se den, kdy její (civilizace) plamen stráví města, kdy jazyk Nejvyššího oznámí: 'Království patří Bohu, Všemohoucímu, všemi velebenému!'"

Věděl, že Bahá'u'lláh prohlásil, že Boží trest přepadne krále země. Z náhlé zkázy císaře Napoleona III. a papeže rok poté, kdy byli varováni, věděl, jak náhlá a hrozná může být tato odplata. A křesťanská Bible byla schválenou autoritou ve věci příchodu království Božího a velkých událostí, které jej budou provázet, a on by pravděpodobně nezapomněl vyjádření hrůzy a zkázy a ponížení lidské pýchy, které podle proroků jako Izaiáš, Joel, Zachariáš a mnoha jiných mělo být mezi znaky dne Páně. Ani by nezapomněl, jak podle proroků jako Ezechiel byly předpovězeny hrozné války a nesmírná krveprolití, předcházející konečnému vítězství Boha na zemi. Nezapomněl by Ježíšovu předpověď, že utrpení, jaké svět nikdy nepoznal, bude předcházet tomuto vítězství a že žádný člověk nebude ušetřen, dokud se nezkrátí čas. V knize Zjevení vede Kristus zástupy spravedlivých proti zástupům zlých a hrůza krveprolití, které bude následovat, je dramaticky vykreslována obrazy vinných sudů, z nichž proudí krvavá červeň spolu s krví hroznů.

Všechna tato biblická proroctví souhlasila v celku i podrobnostech s událostmi, které se nyní utvářejí prostřednictvím Bahá'u'lláhova slova, a byla v naprostém kontrastu k povaze a náhledu na historii, jak je viděli obyvatelé Západu. Boží vůle byla vládnoucí silou v Bibli stejně jako lidská vůle řídí směr událostí v mysli lidí ze Západu.

Za těchto okolností by bylo snadné a přirozené, kdyby 'Abdu'l-Bahá vzal v pochybnost západní klam, odhalil jeho omyl, rozvinul skvělou a neodolatelnou argumentaci, aby zdůraznil soulad svého učení s učením Bible a planost západního očekávání člověkem vytvořeného království a materialistické nadvlády jedné rasy nad jinými. Avšak 'Abdu'l-Bahá nic takového neudělal. Velký ideál, který zastával před svými posluchači, byl pokaždé a na všech místech stejný: jednota skrze lásku. Jeho Pařížské rozhovory jsou prochnuty duchovní moudrostí, spontánní vřelostí srdce a laskavostí a podmanivou něžností, jejíž obdobu by bylo ve světové literatuře zjevených náboženství těžké nalézt. Jeho první veřejný projev byl přednesen v křesťanském kostele v Londýně.⁴⁹ Řekl:

"Toto je nový cyklus lidské moci. Všechny světové obzory září a svět se opravdu stane zahradou a rájem. ... Vědomí jednoty lidstva a elementární jednoty náboženství jsou Božím darem tomuto osvícenému věku. Ustanou války mezi národy a Boží vůlí nadejde Největší mír"

Tato pravda o novém úsvitu síly ve světě se stala ústřední myšlenkou všech jeho projevů po dobu jeho působení na Západě. V Americe však oslovoval Američany především jako křesťany a apeloval na ně, aby nebyli pouhými posluchači, ale stali se ženci, o nichž Kristus předpovídal, že povstanou v den žní. Snažil se nejenom poučovat své posluchače a osvětlovat jejich mysl, ale vzbudit v nich sílu oduševnění a nadšení, jež by překonalo materialismus, který nakazil lidstvo, a rozvinulo v nich novou milující sílu ducha, jenž by jeho poselstvím umožnila proniknout do lidských srdcí.

Podal nový obraz Krista v kontrastu s Kristem pravověrného náboženství, sekty, schizmatu a dogmatu, obraz, který ukazoval, že Kristovým skutečným záměrem bylo sjednotit lidská srdce silou božské lásky, takového Krista, jakého si nikdo ve skutečnosti nepředstavoval, horlivého, činorodého, sjednocujícího lidi všech typů a druhů a ras a národů a překonávajícího předsudky a tradice, které je rozdělovaly. Přirozená moc 'Abdu'l-Baháovy vlastní vroucí, živé, milující povahy propůjčovala sílu a skutečnost jeho způsobu podání, takže byl schopen zjevit nového Krista, jakého si lidé nikdy nepředstavovali.

Jeho americké projevy zahajují tónem radosti, spontánního překypujícího štěstí a potěšení z toho, že se setkává s tolika sálajícími srdci připravenými vyslechnout poselství, které jim přes svůj vysoký věk a chatrné zdraví přišel z takové dálky předat. Jenom Boží a jejich láska ho mohla přivést. "Abdu'l-Baháovo srdce a duše vyzářovaly vítěznou sebedůvěrou, jasnou a silnou jak jen může být, když velebil Kristovu a Bahá'u'lláhovu slávu, ukazoval jejich blízkost, jednotu jejich snažení a záměru.

Nedovolával se autority jako Bahá'u'lláh, když psal panovníkům. Nerozkazoval. Spíše se dovolával rozumu, logiky, důvěry a fakt. Ukázal falešné naděje arogantní bílé rasy; nevyvracel je, ale docela přirozeným způsobem vykreslil obraz opravdových předchůdců Království a ukázal, že mělo podíl na prvotním stvoření člověka.

V mnoha ohledech vykreslil obraz celého vesmíru ovládaného jedním neměnným zákonem, stvořeného, ovládaného a řízeného jednou všestrannou, nezávislou živoucí vůlí. Tento velký všemohoucí duch řídí záležitosti a počínání všech stvoření na světě; je to jediná moc, která dává život veškerému bytí a ovládá je. 'Abdu'l-Bahá hovořil o tomto námětu ze stanoviska stejně tak logického jako i zbožného, způsobem stejně vědeckým jako i

náboženským. Probíral tento námět nejenom ze široka a všeobecně, ale také do velkých podrobností. Sledoval například cestu atomu královstvím přírody - nerostným, rostlinným a živočišným - a ukazoval změny, které při svém postupu na sebe bere prostřednictvím aktivity, která nepochází sama ze sebe. Ukázal, že jediná, živoucí, nezávislá vůle Boží, která řídila přeměny atomu, řídila podobně počínání lidstva od jednoho stadia k dalšímu na jeho cestě ke království. Tak přivedl veškerou přírodu do stejného plánu jako člověka a ukázal nejenom jednotu lidstva, ale i celého vesmíru, jak všechno svým způsobem přispívá - i kdyby to byla jen přípravná cesta - jednomu velkému duchovnímu cíli, jehož vrcholným projevem je království Boží.

Učil své posluchače, aby se s materialismem doby vyrovnávali s rozumem a realistickými fakty a sám jim dával příklady, jak to lze dělat.

'Abdu'l-Baháovým prvořadým cílem v jeho nauce na Západě bylo, jak sám říká, vytvořit v myslích posluchačů schopnost porozumět tomuto velkému novému Zjevení a ocenit jej. Nepřál si, aby se projevíli stejně jako panovníci tolik nakažení lidskou pýchou a domyšlivým skepticismem doby, že nebyli schopni vidět pravdu, když se jim srozumitelně a jasně předkládala. Připomínal svým posluchačům, že Kristus měl stejnou potíž, a aby to ukázal, pronesl podobnosti o rozsevači. 'Abdu'l-Bahá se snažil stejně jako ve své době Kristus přeměnit a oduševnět samotná srdce a názory lidí, k nimž hovořil. Pokud by to neudělal, vystavení vlivu jedné chyby v myslích lidí by příště mělo za následek další omyl. Žádný lék nebyl přiměřený kromě vytvoření skutečné schopnosti lidského srdce spatřit a milovat pravdu. Toto a nic menšího bylo 'Abdu'l-Baháovým prvním a posledním cílem.

Jeho vlastní osobnost byla nejpřesvědčivějším příkladem: byl tak naprosto upřímný, sám tak plný pravdy a lásky, že měl (zdálo by se) moc přesvědčit i ty nejzatvrzelejší nevěřící.

Na druhém místě jeho šťastný, radostný způsob podání argumentu dělal dobrý dojem na ty, k nimž mluvil, a měl svou vlastní pronikavou moc.

Lidé, kteří 'Abdu'l-Baháa znali, říkali, že cítí jeho přetékající lásku k lidstvu proudící z něho v obrovských vlnách, a někteří vyprávěli, jak sedět vedle něho v autě znamenalo cítit, jak se člověk nabíjí duchovní energií. Mnoho lidí při čtení jeho spisů zaráží, že mají vlastnost odlišnou od té, kterou má jakákoli lidská bytost. Je v nich kadence, síla, která určitě pochází z vyššího světa než toho, v němž žijeme. Je tedy přirozené, že o jeho spisech by se mělo hovořit jako o Zjevení. Přesto byl člověk, ne Projev Boží, a jeho písmo, třebaže cenné, není stejného druhu jako Zjevení skutečného Proroka. Jak jinak můžeme tento fakt vysvětlit, než že Duch svatý se nyní v tomto Věku pravdy dotýká lidských duší účinněji než kdy v minulosti. Náš věk povstal z úrovně království člověka k výšinám před příchodem Království Božího nedosažitelným. 'Abdu'l-Bahá, ztělesnění všech ideálů Bahá'í, vtělení každé ctnosti Bahá'í, představuje člověka (zjeveného jako stvořeného podle Božího obrazu) na vyšší úrovni, než jsme dříve s člověkem spojovali.

Na závěr svých cest po Západě 'Abdu'l-Bahá po devítiměsíční nepřetržité přednáškové činnosti ve Spojených státech a Kanadě zdráhavě oznámil bezprostředně hrozící vypuknutí první světové války a pak se přes Evropu vracel do svého domova v Haifě. V Americe však publikoval překlady mnoha písem Bahá'í, organizoval tam Bahá'í společnost na pevných základech, položil základní kámen chrámu Bahá'í ve Wilmette na stavebním místě zakoupeném podle jeho pokynu. Jeho úsilí rozšířit radostné zprávy o novém dni do dálky a do šířky se však shledalo s příliš slabou odezvou. Po vypuknutí první světové války se snažil co nejvíce využít hrůzy války vyvolané masakrem a v roce 1916 a později psal dojemné výzvy všem vyznavačům Bahá'í, aby povstali a rozešli se po celém širém světě a svolali všechny národy do království Božího. Ještě jednou citoval nádherné příklady Kristových apoštolů jako výzvu k sebeobětování. Čtrnáct těchto dopisů představuje 'Abdu'l-Baháův Boží plán, v němž podrobně popsal energický a přímý program rozšíření poselství nového dne po všech kontinentech a ostrovech - plán plně vypracovaný a pravděpodobně pro užívání mnoha budoucích generací. Skutečnost, že tento apel nezbudil mezi věřícími Bahá'í žádnou velkou odezvu, vyvolala v 'Abdu'l-Baháovi palčivou lítost a přinutila ho uvědomit si, jak hlubokým utrpením svět projde a veškeré jeho úsilí je nebude moci zmírnit. Zdrčený neštěstím dožil do své smrti tři roky po válce a předpovídal, že zanedlouho bude následovat další válka, krutější než ta minulá.

Při příležitosti jeho smrti byly vydány jeho nehlouběji pojaté a nejkonstruktivnější práce známé jako 'Abdu'l-Baháova poslední vůle. Završily velké mistrovské dílo Bahá'u'lláhovo, jeho knihu zákonů⁵⁰, a obě práce vytvářejí dohromady jeden úplný a harmonický celek.

Kapitola patnáctá

'Abdu'l-Baháova Poslední vůle

Ježíš Kristus řekl "mé království není z tohoto světa", a křesťané se přikláněli k myšlence, že ryzí náboženství je jen subjektivní a mystické a má malou nebo žádnou souvislost s organizací institucí nebo

vytvářením zákonů nebo nařízením. Tato myšlenka je Novému nebo Starému zákonu zcela cizí. Království Boží je skutečně království, jehož vladař není ani filozof ani učitel, ale král se zákony a poddanými. Nový Jeruzalém, který přichází z nebe a stává se středem království, představuje Boží zákon, zatímco charakteristickou funkcí Hospodina zástupců na zemi je, že "bude vláda na rameni Jeho" a že bude vykonávat "rozsudky a spravedlnost od nynějška až navěky".

'Abdu'l-Baháova Poslední vůle předkládá administrativní řád, jímž se toho dosáhne, a nepopírající Bahá'u'lláhovo autorství dává víře Bahá'í její historicky jedinečný rys - administrativní systém založený na nedotknutelnosti písemně zachycené posvátné knihy, zakládající a jasně definující instituce, udělující úřední moc, zabráňující rozkolu, ochraňující zjevené slovo před falšováním, umožňující jeho autorizovaný výklad a navěky zachovávaný Boží vedení samotného Hospodina zástupců.

"Tvořivá energie uvolněná Bahá'u'lláhovým zákonem prostupující 'Abdu'l-Baháovu mysl a rozvíjející se v ní zrodila samotným svým dopadem a úzkou vzájemnou součinností nástroj, na nějž lze pohlížet jako na chartu nového světového řádu, která je zároveň slávou a příslibem tohoto největšího časového rozpětí." 51

Administrativní instituce království zjevené Bahá'u'lláhem a definované a doplněné 'Abdu'l-Baháem zahrnují Domy spravedlnosti na místní, národní a mezinárodní úrovni. Tyto orgány aplikují Bahá'u'lláhovy zákony a principy na každodenní život, ale Světový dům spravedlnosti je zvláště oprávněn vydávat zákony v záležitostech, na něž "Kniha" nepamatuje, a 'Abdu'l-Bahá jasně stanovil být "v péči a ochraně Krávy Abhá, pod úkrytem a nechybujícím vedením ... Vznešeného ..." Bahá'u'lláh sám o této instituci říká "Bůh je jistě naplní čímkoli bude chtít..." Toto je legislativní kanál, skrze něhož bude navěky zachována vláda Boží.

V Poslední vůli není nic neobyčejnější nebo důležitější než nesmírnost moci, již 'Abdu'l-Bahá propůjčuje Strážci, a tón osobního obdivu a náklonnosti, který charakterizuje jmenování Shoghiho Effendiho Strážcem. Bahá'u'lláh tuto instituci už nastínil, ale bylo ponecháno na 'Abdu'l-Baháovi, Středu úmluvy, aby ji definoval a založil.

'Abdu'l-Bahá svolává na Shoghiho Effendiho "pochtu a chválu, požehnání a slávu"; je v něm uchována vzácná životní míza dvou proroků, Bába a Bahá'u'lláha; a popisuje ho jako "nejzáračnější, jedinečnou perlu neocenitelné hodnoty, která probleskuje ze spřízněných vzdouvajících se moří", neboť Shoghi Effendi je "po mém odchodu" "úsvit Božího vedení". "Je vykladač Božích slov a po něm bude následovat prvorozený z jeho přímých potomků." Všichni se musí "obrátit k Shoghiho Effendimu", "neboť je po 'Abdu'l-Baháovi Strážcem věci Boží..." "Ten, kdo ho neuposlechně, neuposlechl Boha, kdo se od něho odvrátí, odvrátil se od Boha, a kdo ho zapře, zaprel pravého Boha." "Všichni musí hledat vedení a obrátit se ke středu věci Boží a k Domu spravedlnosti."

Výklad slova, který byl v minulost často zdrojem rozkolu, tak vzal jednou provždy do svých rukou Bahá'u'lláh, a nikdo jiný než jím jmenovaný Strážce, jehož vede, nemůže plnit tuto funkci. Toto je tajemství nerozborné jednoty víry Bahá'í a toho, že naprosto postrádá sekty. "Mohutná bašta zůstane nedobytná a bezpečná skrze poslušnost toho, kdo je Strážce věci Boží."

Důsledkem tohoto jmenování je učinit Strážce zdrojem trvalého Božího vedení, a to takovým způsobem, aby bylo jasné, že ačkoli bude předmětem námitek, nepřátelství a odporu, zůstane přesto v nezvratné výši jisté authority. Strážce spolu se Světovým domem spravedlnosti je pod Bahá'u'lláhovým výslovným dohledem a ochranou a pod Bábovým spolehlivým vedením. Je tedy třeba na něho pohlížet tak, že zatímco je nesporně lidskou bytostí, představuje na zemi nejbližší přístup k Božské vznešenosti. Je-li psáno, že "vláda bude na rameni jeho", může to být jedině odkaz na Bahá'u'lláhovo přenesení nejvyšší autority na jeho Bohem řízené instituce, které tak dávají konkrétní formu jeho Úmluvě. Toto je prostředek - Úmluva - kterou Hospodin zástupců navrhl, aby se zhostil svého nejvyššího poslání, a způsob, jakým Bůh sám bude vládnout svému lidu.

Shoghi Effendi komentuje postavení Strážce a Boží vedení, které je tak význačným rysem Bahá'u'lláhova administrativního řádu, a píše:

"Jakkoli je postavení strážcovského úřadu v Bahá'u'lláhově administrativním řádu vysoké, jeho funkce životně důležitá a tíhou odpovědnosti, již přináší, musí být člověk zdrcen, jeho důležitost nesmí být nikterak příliš zdůrazňována, ať je jazyk Poslední vůle jakýkoli. Strážce víry nesmí být za žádných okolností, kdyby byly jeho vlastností a zásluhy jakékoli, povyšován do postavení, které by mu umožnilo sdílet s 'Abdu'l-Baháem jedinečné postavení, které zaujímá střed Úmluvy, tím méně do postavení výhradně určeného pro Projevy Boží. Tak závažná odchylka od stanovených zásad naší Víry není nic menšího než rouhání. ...52

Cítím, že je mou posvátnou povinností zaznamenat, že žádný Strážce Víry si nemůže nikdy dělat nárok, že je dokonalým vzorem Bahá'u'lláhova učení nebo neposkvřeným zrcadlem odrážejícím jeho světlo. Ačkoli je zastíněn Bahá'u'lláhovou a Bábovou spolehlivou, nechybující ochranou a jakkoli může s 'Abdu'l-Baháem sdílet právo a závazek vykládat učení Bahá'í, zůstává v podstatě člověkem, a přeje-li si zůstat věrný svému závazku, nemůže si pod žádnou záminkou osobovat práva, privilegia a výsady, jež se Bahá'u'lláh rozhodl propůjčit svému synovi. Ve světle této pravdy modlit se ke Strážci Víry, obracet se k němu jako k pánovi a mistrovi, označit ho jako jeho svatost, hledat jeho požehnání, slavit jeho narozeniny nebo připomínat jakoukoli událost související s jeho životem by se rovnalo odklonu od těch stanovených pravd, které se v rámci naší Víry uchovávají jako svátost. Skutečnost, že Strážce byl výslovně obdařen mocí, již může potřebovat při odhalení smyslu a odkrytí

dosahu Bahá'u'lláhových a 'Abdu'l-Baháových výroků, mu nutně nepropůjčuje postavení na stejné úrovni s těmi, jejichž slova je povolán vykládat.⁵³

Správní řád Bahá'í nemůže ani být znevážen jako tvrdý a strnulý systém ničím nezmírněné autokracie nebo jako jalová imitace některé formy absolutistické církevní vlády, ať už papežství nebo imamátu nebo jiné podobné instituce, ze zřejmého důvodu, že mezinárodně voleným zástupcům Bahá'u'lláhových následovníků bylo propůjčeno výlučné právo tvořit zákony ve věcech, jež nejsou výslovně zjeveny ve spisech Bahá'í. Ani Strážce víry, ani jakákoli instituce s výjimkou Světového domu spravedlnosti si nemůže nikdy přisvojovat tuto životně důležitou a základní moc nebo zneužívat tohoto posvátného práva. Odstranění profesionálního kněžství s doprovodnými svátostmi křtu, přijímání a doznání hříchů, zákony požadující všeobecné hlasování při volbě všech místních, národních a mezinárodních domů spravedlnosti, naprostá absence biskupské autority s jejími průvodními privilegii, korupce a byrokratické tendence jsou další důkazy neautokratického charakteru Správního řádu Bahá'í a jeho sklonu k demokratickým metodám v řízení svých záležitostí.⁵⁴

Tyto "zdvojené pilíře" království ojedinelé v náboženských dějinách světa poskytují lidstvu nejdokonalejší příležitost řídit své vlastní záležitosti prostřednictvím svých volených zástupců, zatímco mu prokazují největší prospěch skrze Strážcovu Boží vedení, posvátnou ústavu, dům vystavěný na skále sto procentně spolehlivého, neúplatného slova samotného Boha.

Úzkým vztahem mezi těmito dvěma Bohem řízenými institucemi - strážcovským úřadem a Světovým domem spravedlnosti - a poradní metodou řízení Bahá'í se vyčerpávajícím způsobem zabývá 'Abdu'l-Bahá ve své Poslední vůli i jinde, i když netvoří část této knihy. Postačí pouze říci, že vedení uložené Domu spravedlnosti nepřechází dědičně na jednotlivé členy, zatímco řízení udělené Strážci, "znamení Božímu", "rozbřesku Božího vedení", "vykladači slova Božího", náleží držitelé úřadu osobně.

Prorocký cyklus se tak uzavírá objevením království koncipovaného, zřízeného a ovládaného Bohem. Nyní se otevírá věk naplnění, kdy nespočetné generace, kterým nebude nikdy odňato Boží vedení, pozvednuté a milované Proroky, jež Nejvyšší ve své milosti sešle navěky na Zem, budou rozvíjet stále postupující civilizaci k plnému rozvinutí člověka a větší slávě Boží.

Kapitola šestnáctá

Království Boží na Zemi

Ať bylo pojetí království Božího na konci devatenáctého století jakékoli, určitě před křesťany nevytyčovalo stejný nejvyšší cíl modlitby nebo usilování, jaké Kristus nařídil v modlitbě Páně. Bylo to spíše království lidské než Boží, nikoli království všech lidí, ale jen jedné rasy, a to určitých příslušníků této rasy, kteří se prosadili převahu nad ostatními. Takové Království by znamenalo celosvětovou církev, nadvládu bělochů a jejich civilizace, a předpokládalo by věčné trvání stále rostoucího materialistického společenstva.

'Abdu'l-Baháův obraz vykreslený v plné šíři a zářivých barvách v Jeho projevech na Západě byl opravdu odlišný. Spatřoval příchod Království jako otevření nebeských pokladnic, jako otevření bran Božích doširoka na záři a nádheru, jakou si dosud člověk nedokázal představit. Byly tak vzdáleny dodatečné Boží myšlenky, že ve skutečnosti představovaly počáteční motiv veškerého stvoření, připravený před založením světa. Všechny zkušenosti celé lidské rasy, veškeré vedení a výchova, již přinesli prorokové, všechno bylo určeno pro přípravu lidí na Království a vedlo k ní. Nyní, když prorokové dokončili svou přípravu a lidstvo bylo schopno dospět, Bůh vztáhl svou mocnou ruku a poslal Hospodina zástupů, aby uvolnil ještě další duchovní energii a nastolil konečně Království Boží na Zemi.

Bylo nevyhnutelné, aby takto předvídané a nastolené Království Boží bylo zabudováno do rozsáhlého systému, v němž by duchovní a materiální bylo úzce spojeno. Takový systém poskytl samotné Zjevení; ve všech ohledech byl ve srovnání s jakoukoli dřívější formou vlády nebo řízení zdokonalen. Bahá'u'lláh o něm napsal: "Prostřednictvím působení tohoto jedinečného, záračného systému byl život určený lidstvu revolučně proměněn - jemu podobný smrtelné oči nikdy nespátřily."

Pravděpodobně neexistuje popis, který by tak obsažně a jasně podával příznačnou povahu jednoty lidstva a ideál království Božího, jako následující odstavec z knihy Shoghi Effendiho Vývoj světové civilizace.

"Sjednocení celého lidstva je charakteristický znak stadia, jemuž se nyní lidská společnost přibližuje. Postupně se lidé pokusili dosáhnout jednoty rodiny, kmene, městského státu a národa a plně ji nastolili. Světová jednota je cílem, o nějž usiluje sužované lidstvo...

Jednota lidské rasy, jak ji předvídal Bahá'u'lláh, předpokládá nastolení světového společenství, v jehož rámci jsou všechny národy, rasy, vyznání a třídy úzce a trvale spojeny a v němž je jednoznačně a plně zabezpečena autonomie členských států a osobní svoboda a iniciativa jednotlivců, kteří je tvoří. Pokud můžeme předvídat, musí se toto společenství skládat ze světového zákonodárského sboru, jehož členové budou jako pověřenci celého lidstva mít rozhodující kontrolu nad veškerými zdroji všech členských národů a budou vydávat

takové zákony, jichž bude třeba pro stanovení pravidel života, uspokojení potřeb a úpravu vztahů všech ras a národů. Světový výkonný výbor podporovaný mezinárodní policií bude provádět rozhodnutí, k nimž dospěl zákonodárný sbor, uplatňovat zákony jím ustanovené a zabezpečovat organickou jednotu celého společenství. Světový soudní dvůr bude vynášet a vyslovovat závazné a konečné rozsudky ve veškerých sporech, jež mohou vyvstat mezi různorodými prvky skládajícími tento světový systém. Bude vynalezen mechanismus vzájemného celosvětového spojení pokrývající celou planetu, zbavený překážek a omezení na úrovni států a fungující obdivuhodně rychle a dokonale pravidelně. Světová metropole, střed, k němuž budou směřovat sjednocující síly života a z něhož budou vyzařovat aktivizující vlivy, bude působit jako nervové centrum světové civilizace. Světový jazyk bude buď vynalezen, nebo vybrán z existujících jazyků, a bude se mu vyučovat ve školách všech federovaných států jako pomocnému jazyku vedle mateřské řeči. Světové písemnictví, světová literatura, jednotný a celosvětový systém měn, vah a měr zjednoduší a usnadní styk a porozumění mezi národy a rasami lidstva. V takové celosvětové společnosti se sladí dvě nejmocnější síly lidského života, věda a náboženství, a budou spolupracovat a harmonicky se rozvíjet. Tisk se za tohoto systému bude v plné šíři věnovat vyjádření rozmanitých názorů a přesvědčení lidstva a přestane být zlovolně manipulovaný skrytými zájmy ať soukromými nebo veřejnými; bude osvobozený z vlivu soupeřících vlád a národů. Světové ekonomické prostředky budou organizované, zdroje surovin se otevřou a plně využijí, trhy budou koordinované a rozvinuté a distribuce zboží spravedlivě usměrňována.

Přestane soupeření národů, zášti a intriky a rasové nepřátelství a předsudky budou nahrazeny rasovou snášenlivostí, porozuměním a spoluprací. Natrvalo se odstraní příčiny náboženských nesvárů, ekonomické bariéry a omezení budou zcela zrušeny a nadměrné rozlišování mezi třídami smazáno. Zmizí extrémní chudoba na jedné straně a velké hromadění vlastnictví na straně druhé. Nezměrná energie promrhaná a vyplývaná na hospodářské nebo politické soupeření bude zasvěcena takovým cílům, které rozšíří rozsah lidských vynálezů a technického rozvoje, zvýšení produktivity lidstva, vymýcení nemocí, rozšíření vědeckého výzkumu, zvýšení úrovně fyzického zdraví, zbystření a tříbení lidské inteligence, zužitkování nepoužívaných a dosud neznámých zdrojů planety, prodloužení lidského života a podporování veškerých dalších činitelů, jež mohou stimulovat intelektuální, morální a duchovní život celé lidské rasy.

Světový federální systém vládnoucí celé Zemi a uplatňující nenapadnutelnou autoritu nad jejími nepředstavitelně rozsáhlými zdroji, splynutí a vyjádření ideálů Východu i Západu osvobozených od kletby a utrpení válek a zaměřených na využití všech dostupných zdrojů na povrchu Země, systém, v němž je policie podřízena spravedlnosti, jejíž existenci podpírá uznání jednoho Boha na celém světě a věrnost jednomu společnému zjevení - to je cíl, k němuž směřuje lidstvo poháněné sjednocujícími silami života."

Zřízení tohoto Božího a přesto pozemského Království bylo v biblických příbězích i proroctvích vždy spojováno se Svatou zemí, která se stala domovem víry Bahá'í. Nestalo se to jejím vlastním přičiněním, takže nikdo nemůže tvrdit, že záměrně způsobila naplnění proroctví, ale rozhodnutím jejích nepřátel šáha a sultána, kteří v roce 1868 přivedli Bahá'u'lláha, Peršana narozeného v Teheránu, do 'Akká jako vězně a vyhnance. Toto město a jeho okolí, zvláště hora Carmel, se od té doby staly nejposvátnějším místem ve světě Bahá'í.

Bahá'u'lláh byl nadán tvořivou mocí obrodit celé lidstvo a sjednotit je do jednoho duchovního organismu - duchovní jednoty, již Bůh od začátku předpokládal, aniž by se dosud uskutečnila - a je pozoruhodnou skutečností, že prostřednictvím jeho dosud pouze zárodečného řádu se Bahá'u'lláhově víře podařilo zachovat si jednotu a integritu myšlenek i skutků během nejkritičtějších období Hrdinského a Formativního věku. Je téměř neuvěřitelným úspěchem, že společenství statisíců věřících všech tříd, národů, ras a tradic prošlo tak úspěšně zkouškou, již muselo náhle čelit při 'Abdu'l-Baháově smrti. Přesto je to raný důkaz nepochybné pravdy, že každá lidská bytost má stejné právo jako všechny ostatní na místo v Království, kde bude třeba účasti všech na vytvoření dokonalého zrcadla odrážejícího veškerou nádheru Svatého ducha.

Až do nynějška se lidstvo dělilo na dvě skupiny - dobří a špatní, věřící a nevěřící, vyvolení a zatracení - avšak nyní s příchodem Království budou všichni pokládáni a počítáni ze tytéž; 'Abdu'l-Bahá trval na tom, aby se od nynějška všichni lidé takto k sobě navzájem chovali. Člověku, který dnes přistupuje k tomuto Božímu příkazu, je jasné, že Bahá'u'lláh pečoval o všechny prostředky k zachování lidstva v pevnosti jednoty, a vede a provází člověka po cestě k potěšení Boha, Jenž "choval ve svém srdci touhu spatřit celou lidskou rasu jako jednu duši a jedno tělo".

Veliký dav Božích občanů má tak při přijetí Jeho království před sebou vyhlídku na budování mezinárodního Světového společenství, které se vyvine ve světovou duchovní civilizaci, až se čas naplní. O tomto velkém dni 'Abdu'l-Bahá shrnuje všechny myšlenky minulosti, napsal: "Jednou z velkých událostí, k níž dojde v Den zjevení neporovnatelné větve, je pozvednutí Boží korouhve mezi všemi národy. to znamená, že všechny národy a rody budou shromážděny do stínu této Boží korouhve, jež není ničím jiným než samotnou větví Boží a stanou se národem jediným. Bude odstraněn náboženský a sektářský antagonismus, nepřátelství ras a národů i rozdíly mezi nimi. Všichni lidé se pevně přidrží jednoho náboženství, budou vyznávat jednu společnou víru, smísí se do jedné rasy a stanou se jedním národem. Všichni budou přebývat v jediné vlasti, jíž bude sama Země."

Je to odvěká představa, jež se konečně naplnila, velkolepé Království naděje a víry sestupující z nebes, aby obsáhlo celou Zemi.

"Potom viděl jsem nebe nové a zemi novou. Nebo první nebe a první země byla pominula, a moře již nebylo. A já Jan viděl jsem město svaté, Jeruzalém nový, sestupující od Boha s nebe, připravený jako nevěstu okrášlenou muži svému. I slyšel jsem hlas veliký s nebe, řkoucí: Až stánek Boží s lidmi, a bydliť bude s nimi, a oni budou lid jeho, a on Bůh s nimi bude, jsa Bůh jejich. A setřet' Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti již více nebude, ani kvílení, ani křiku, ani bolesti nebude více; nebo první věci pominuly."

(Zjevení, kap. 21)

Závěr

Když nikdo nevěnoval pozornost Bahá'u'lláhovu prohlášení, že Jeho prorocký úřad znamená Kristův návrat, Jeho výzva ke zkoumání Jeho věci a k odčinění krutého bezpráví, jemuž byl vystaven, byla ignorována a nikdo nedbal na Jeho působivou a přesnou předpověď, že svítá nové jitro, přichází nový věk (nový v duchovním, morálním a intelektuálním smyslu), věk, který přinese nové vyhlídky a nové pojmy, věk Božího soudu, v němž bude svržena tyranie, prosazována lidská práva a v němž se změní sociální složení lidské rasy; když nikdo nevěnoval pozornost Jeho pohledu do budoucna a možnostem, které nabízel, smělé výzvě, již z vězení hodil do tváře mocných tohoto světa, pak běda! Jak ubíhala léta, církví se zmocnil proud, který je nezadržitelně stahoval dolů stále větší rychlostí a ještě za osmdesát let je měl stále unášet níž a níž v jejich politickém postavení, morálním vlivu, intelektuální proslulosti, společenské autoritě, počtu a finančních zdrojích, ve všeobecném hodnocení významu a podstaty náboženství, jemuž učili, a dokonce po stránce platnosti a jednomyslnosti jejich vlastního přesvědčení o základní pravdě, na níž je založena sama církev.

V dlouhé historii křesťanské víry nelze najít srovnatelné období úpadku. Při všech proměnách (a byly četné) během patnácti století bohatých na události, při všech ranách osudu, chybách, neúspěších a pokoreních, jichž se občas církvi dostalo, nelze vysledovat tak osudný rozklad. Svrchovaná moc, kterou církev měla ve středověku, se do devatenáctého století v Západní Evropě skutečně stala věcí minulosti; její pokles byl však postupný a mírný. Ztrátu utrpěnou za předchozích osm set let lze stěží porovnat se smrtelným postižením v průběhu posledních osmdesáti.

V rozhodných okamžicích minulosti se neotřáslы základy víry ani západní společnosti; převažovala naděje a lidé se inspirovali tradicí a vzpomínkami. Společnost zůstala nadále křesťanskou a do té míry sjednocenou. Nyní se však zhroutily samotné základy. Neexistuje už úcta a zdrženlivost. Výšiny lidské povahy jsou uzavřeny; její hlubiny se rozevřely. Náhražkové morální systémy vymyšlené člověkem a dbající na jeho prospěch sesadily z trůnu svědomí. Je popřena důstojnost rozumu a vědění: sama pravda je brána v pochybnost.

Všichni dobře znají historii tohoto neblahého úpadku; můžeme krátce shrnout jeho význačné rysy.

Roku 1870, nedlouho po odeslání Bahá'u'lláhova listu Jeho Svatosti, byl papež po dobytí Říma králem Viktorem Emanueleem násilím zbaven prakticky veškeré dočasné moci, již se měl podle Bahá'u'lláhovy rady zříci dobrovolně. Jeho formální uznání Italského království současnou Lateránskou úmluvou zapečetilo jeho rezignaci na nejvyšší moc.

Po pádu napoleonské říše ve Francii následovala vlna antiklerikalismu, jež vedla k úplnému oddělení římskokatolické církve od státu, sekularizaci výchovy a zrušení a rozpuštění náboženských řádů.

Ve Španělsku byla svržena monarchie, která v křesťanském světě tak dlouho představovala velkého zastávce římské církve, a stát byl zesvětštěn.

Rozpad rakousko-uherské monarchie zapříčinil zmizení jak posledního zbytku Svaté říše římské, tak nejmocnějšího politického útvaru, který poskytoval římské církvi duchovní i finanční podporu.

V sovětském Rusku organizovaný útok namířený proti řecké pravoslavné církvi, křesťanství i náboženství odstranil tuto církev, vyvraždil nesmírná množství ze sta milionů věřících, zbavil církev šesti a půl milionů akrů majetku, strhl a uzavřel bezpočet domů uctívání nebo je zneužil k světským účelům a "pětiletkou ateismu" usiloval o vykořenění veškerého náboženství ze srdcí lidu.

V každé zemi a ve všech větvích křesťanské církve, dokonce i tam, kde neexistoval systém státní církve, stoupající moc vlastenectví činila církve stále podřízenější zájmům a zásadám státu - tendence, jež v první světové válce přinesla velkou útechu a vešla ve všeobecnou známost.

Postupný úpadek intelektuální prestiže náboženství v Evropě se táhl po mnoho generací, avšak nápadnou pozornost veřejného mínění vyvolal v sedmdesátých letech minulého století zejména prostřednictvím polemik, jež následovaly po Tyndalově belfastském projevu v roce 1874. Povahu tohoto úpadku stručně shrnul profesor Whitehead, když roku 1926 napsal:

"Náboženství má sklon degenerovat do uhlazených formulí, jimiž se přikráší pohodlný život. ... Po více než dvě století se náboženství omezovalo na obranu, a to chabou obranu. Toto období znamenalo nebyvalý

intelektuální pokrok. Tímto způsobem vznikla řada nových situací k přemýšlení. Každá taková příležitost zastihla náboženské myslitele nepřipravené. Věci, které se prohlašovaly za životně důležité, se nakonec po bojích, těžkostech a klatbě změnila a vyložily jinak. Příští generace zastánců náboženství pak blahopřála náboženskému světu k hlubšímu poznání, jehož bylo dosaženo. Výsledek stálého opakování tohoto neslavného ústupu po mnoho generací nakonec téměř úplně zničil intelektuální autoritu náboženských myslitelů. Uvažte tento kontrast: když Darwin nebo Einstein veřejně vyhlásí teorie, které změní naše myšlení, je to triumf vědy. Nebudeme prohlašovat, že věda byla opět poražena, protože jsme se vzdali jejích zastaralých myšlenek. Víme, že byl učiněn další krok k vědeckému porozumění."

Porážky na poli morálky a duchovního života jsou zejména v posledních letech ještě závažnější a nápadnější. Obširnějšího výkladu zde není třeba. Choroba kořene křesťanského života a myšlení, jež umožnila tato ponížení, je úpadek duchovnosti. Láska k Bohu, strach před Bohem, důvěra v řídicí Boží prozřetelnost a neustálou péči už ve světě nepředstavují aktivní síly. Náboženští myslitelé jsou zmateni špatnými znameními doby: když k nim zklamaní, sklíčení a zoufalí lidé přijdou hledat radu, útěchu, naději a nějakou srozumitelnou představu o tom, co tato pohroma znamená, kde se vzala a jak by se s ní dalo vypořádat, vůbec si nevědí rady. Ačkoli církev po devatenáct století vyhlašovala a uchovávala ve svých vyznáních víry důrazný a opakovaný Kristův slib, že se opět mocný a s velkou slávou vrátí soudit Zemi, pozvedne spravedlivé a zahájí království Boží mezi lidmi, přesto věří a učí, že po všechna tato léta soužení se z nebes nevztáhla žádná ruka, Zemi neozářilo žádné světlo vedení, že Bůh v největší nouzi odepřel svým dětem pomoc, útěchu a lásku, že Kristus úplně zapomněl na svůj slib nebo ho nemůže splnit a dopustil, aby se Jeho světová církev zhroutila, aniž by projevil nejmenší náznak zájmu nebo účasti.

Mezitím poselství Bahá'í znovu rozlítlo na Zemi starobylý oheň víry, jenž Ježíš už dávno zapálil, oheň přirozené lásky k Bohu a člověku, lásky, která promění celý život a touží se projevit ve skutečích oddanosti a sebeobětování až k smrti a mučednictví. Ti, kdo rozpoznali znovu v tomto věku Kristův hlas, byli obdařeni vizí království Božího v oživené svěžesti a kráse, jak ji podává Ježíš a Kniha zjevení - stejnou vizí, avšak nyní jasnější, rozsáhlejší a podrobnější. Nové je jejich nadšení, moc, jíž nic nemůže odporovat nebo odolat. Jejich slova zasahují lidská srdce. S odvahou a odhodláním, jež může podnítit nebo posilovat jen božská láska, povstali proti nemilosrdnému pronásledování, aby svědčili o své víře. Nebojácní, i když poměrně nepočetní, sami o sobě slabí, avšak neporazitelní v Boží Věci, za něco více než sto let rozšířili tuto víru po Zemi, vstoupili do více než dvou set padesáti zemí, přeložili svou literaturu do osmi set jazyků, získali na Východě i na Západě stoupence mnoha ras, mnoha národů, vyznání a tradic a založili celosvětové společenství vyznávající jednoho boha pod jedním jménem.

Víra Bahá'í dává dnes křesťanským církvím největší výzvu, jaká jim byla v jejich dlouhé historii nabídnuta: výzvu a příležitost. Každý opravdový křesťan má v tomto osvíceném věku zřejmou povinnost zkoumat s upřímnou a nebojácnou myslí cíl a učení této víry a rozhodnout, zda společným středem všech tvořivých sil dneška není posel Boží Bahá'u'lláh, On a nikdo jiný, a zda se nám neotevře cesta k lepšímu, laskavějšímu a šťastnějšímu světu, jakmile přijmeme prohlášení, které odmítli naši panovníci.

"Ó králové Země! Přišel Ten, jenž je svrchovaným Pánem všech. Království náleží Bohu, všemohoucímu Strážci, Samobytnému. Neuctívejte žádného než Boha a se zářícím srdcem pozvedněte tvář k Hospodinovi, Pánovi všech jmen. Vězte, že toto je zjevení, k němuž se nedá přirovnat nic, co vám náleží."

Ó věřící křesťané! Kvůli sobě samotným a kvůli církvím, kvůli celému lidstvu a Království odhodte rozporné články víry a výklady, jež byly příčinou takové nejednotnosti a přivedly nás na pokraj masového sebezničení. Poznejte věk Pravdy, poznejte Krista ve slávě a moci Otce a oddejte se srdcem i duší Jeho věci.

Poznámky

- 1 Bahá'u'lláh, Dopis Napoleonovi III.
Shoghi Effendi, Amerika a nejvyšší mír
- 2 Matouš, 13, 24. - 30. (Česká podoba veškerých biblických citátů v tomto překladu vychází z Bible svaté podle posledního vydání kralického z roku 1613 - pozn. překl.)
- 3 Marek, 13, 22., Matouš, 24, 24.
- 4 viz str. 27 - 28
- 5 Viz kap. 9.
- 6 Výňatky z Bahá'u'lláhových Spisů, oddíl 36.
- 7 Matouš, kap. 7, 15.-23. a viz str. 11, 12
- 8 Jan, kap. 14, 28.
- 9 Jan, kap. 16, 16.
- 10 Jan, kap. 14, 16.
- 11 Jan, kap. 8, 28.
- 12 Marek, kap. 13, 32.
- 13 Matouš, kap. 13, 57., Lukáš, kap. 13, 33.
- 14 Matouš, kap. 21, 11., Lukáš, kap. 7, 16.
- 15 Jan, kap. 16, 12., 13.
- 16 Jan, kap. 5, 18.-47., kde Ježíš odmítá obvinění, že se prohlašoval za rovného Bohu.
- 17 Jan, kap. 14, 28.
- 18 Matouš, kap. 10, 34.
- 19 Jan, kap. 18, 36.
- 20 Matouš, kap. 9, 30.
- 21 Smith, Elder a spol., Londýn, 3. vydání, 1894.
- 22 Constable, Londýn, 2. vydání, 1913.
- 23 Právo a společnost, Dědictví islámu, vydal Sir Thomas Arnold a A. Guillaume. O.V.P., 1931.
- 24 Právo a společnost, Dědictví islámu, vydal Sir Thomas Arnold a A. Guillaume. O.V.P., 1931.
- 25 Syed Ameer 'Alí, Duch islámu, Christophers, Londýn, rev. 1922.
- 26 Urguhart, Duch Východu, sv. 1, úvod k 28., Syed Ameer 'Alí, Duch islámu, str. 277.
- 27 Z výrazů paralelní charty křesťanům Najránu, již autor cituje v téže práci na straně 273, lze usuzovat, že tato charta představovala pevný postoj tolerance a dobré vůle, které byl Prorok zvyklý projevoval křesťanům.
- 28 Tvrdilo se, že je příliš mladý.
- 29 Viz 'Abdu'l-Bahá: Tajemství božské civilizace, str. 92 - 94 (Bahá'í Publishing Trust, Wilmette, Illinois 1957). Pokud jde o výklad specifických vymožeností z islámu, viz Charles Seignobos: Historie středověké civilizace, str. 117 - 118 (Unwin, Londýn, 1908).
- 30 Lecky: Historie vzestupu a vlivu racionalismu v Evropě, kap. 4, část II, str. 87 - 88. Longmans, Londýn 1872.
- 31 Vyhlášení světového míru, str. 259. Bahá'í Temple Unity, Chicago 1922.
- 32 Viz též Wordsworthův Výlet
- 33 Viz autorovu knihu Příslib všech věků, kap. 5.
- 34 Siyyid 'Alí-Muhammad ze Šírázu, Mohamedův potomek, známý v historii jako Báb. 1819 - 50. Byl Qá'imem islámu a Bahá'u'lláhovým předchůdcem, "Tím, koho projeví Bůh".
- 35 Mohamed, "Pečeť proroků", byl posledním prorokem Věku příslibu; Báb tento Věk uzavřel a otevřel Věk naplnění.
- 36 A.L.M. Nicolas, Siyyid 'Alí-Muhammad dit le Báb, str. 375 - 9, Bořitelé úsvitu (The Dawnbreakers), Nabílovo vyprávění, kap. 23.
- 37 Bahá'u'lláhův otec
- 38 Bořitelé úsvitu (The Dawnbreakers), Nabílovo vyprávění, kap. 5.
- 39 Báb obchodoval se svým strýcem v Šírázu s vlnou.
- 40 Odpovědi na některé otázky, kap. 39.
- 41 Persky Kitáb-i-Iqán
- 42 Kitáb-i-Aqdas
- 43 Strážce víry Bahá'í Shoghi Effendi, Bahá'u'lláhův pravnuček. Viz kap. 15.
- 44 Súriy-i-Mulúk.
- 45 Lawh-i-Aqdas
- 46 E.G. Browne, Vyprávění cestovatele, Úvod. Cambridge.
- 47 Tamtéž
- 48 H.A.L. Fisher, Dějiny Evropy, Úvod, str. 1-2. Edward Arnold a spol., Londýn, 1936
- 49 Městský chrám (City Temple), 15. září 1911.

50 Kitáb-i-Aqdas.

51 Shoghi Effendi, Časové rozpětí Bahá'u'lláhovo. (Doba Bahá'u'lláhova prorockého působení - pozn. překladatele).

52 Shoghi Effendi, Časové rozpětí Bahá'u'lláhovo

53 Tamtéž

54 Tamtéž

Text na zadní straně obálky

Kristus a Bahá'u'lláh

George Townshend

Tuto knihu si žádný skutečný křesťan nenechá ujít.

Ke Kristovu návratu, který byl spojován se zřízením království Božího na Zemi, se po staletí upínaly naděje křesťanů. Bylo by možné, že zmatek a napětí, útrapy a temnota naší doby jsou naplněním všech znamení a předzvěstí, jež Kristus dal svým následovníkům?

Autor této knihy tomu nepochybně věřil. George Townshend, hodnostář anglikánské církve v Irsku a kanovník Katedrály sv. Patrika v Dublinu, se po čtyřiceti letech vzdal kněžského stavu a vyhlásil své přesvědčení, že se Kristus vrátil do lhostejného světa v osobě Bahá'u'lláha, zakladatele víry Bahá'í.

Kniha Kristus a Bahá'u'lláh, přivítaná Strážcem tohoto světového náboženství jako završení autorova díla, uzavírá jeho řadu skvělých pojednání "velkého plánu spasení", podle něhož celá lidská rasa dospěje ve světovém řádu zahrnujícím celou planetu.